ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ»

Διευθυντής ΠΜΣ: Παναγιώτης Κορδούτης

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

«Θετική Ψυχολογία»

Συντονιστής Ειδίκευσης: Τάσος Σταλίκας

ΑΘΗΝΑ 2020

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ»

Σκοπός του Π.Μ.Σ «Ψυχολογία» είναι η επέκταση και η εμβάθυνση της γνώσης σε επίπεδο θεωρητικής, ερευνητικής και εφαρμοσμένης επιστημονικής δραστηριότητας, η οποία φιλοδοξεί να προσφέρει στην επιστημονική κοινότητα δημιουργικούς και αυτόνομους ερευνητές ταυτόχρονα δε και αποτελεσματικούς επαγγελματίες στο χώρο των εφαρμογών. Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «Ψυχολογία» προσφέρει τη δυνατότητα σε πτυχιούχους τμημάτων Ψυχολογίας και επιστήμονες διαφορετικών ειδικοτήτων να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να ανταποκριθούν επιτυχώς στις σύγχρονες απαιτήσεις της εφαρμογής της ψυχολογικής επιστήμης στο πεδίο και στην κοινότητα. Στόχος του ΠΜΣ είναι η εξειδίκευση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών διαφόρων ειδικοτήτων. Ακόμη, έχει διαπιστωθεί η αυξανόμενη ανάγκη για οργανωμένη παροχή κατάλληλων παρεμβάσεων, καθώς επίσης και η ανάγκη για τη στελέχωση με άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό σε ερευνητικές, εκπαιδευτικές, υποστηρικτικές, θεραπευτικές, επαγγελματικές και κοινοτικές δομές κάθε μορφής.

Το ΠΜΣ «Ψυχολογία» συμβάλει:

- στην ανάπτυξη της έρευνας και των εφαρμογών καθώς και στην προαγωγή της γνώσης στις επιστημονικές περιοχές που θεραπεύει.
- στην κάλυψη του σοβαρού κενού σε επιστημονικό ψυχολογικό λόγο και επαγγελματική πράξη, μεταξύ έρευνας-τεκμηρίωσης και θεραπευτικών/κλινικών/κοινοτικών παρεμβάσεων, που αποσκοπεί στην ψυχολογική εκπαίδευση (ψυχοεκπαίδευση) του ευρύτερου κοινού και στη συνηγορία, ενδυνάμωση, επανένταξη μειοψηφικών/μειονοτικών ατόμων/ομάδων στην κοινότητα.
- στη δημιουργία νέου, κατάλληλα εκπαιδευμένου επιστημονικού δυναμικού, ικανού να στελεχώσει ερευνητικές, εκπαιδευτικές, υποστηρικτικές, θεραπευτικές, επαγγελματικές και κοινοτικές δομές κάθε μορφής.
- στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού επιστημονικού δυναμικού στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού και γενικότερα του παγκόσμιου χώρου στην Ψυχολογία.

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

«Θετική Ψυχολογία»

Η Ειδίκευση χρησιμοποιεί τις αρχές της Θετικής Ψυχολογίας στην εφαρμογή τους σε διάφορα πεδία. Η έμφαση της Θετικής Ψυχολογίας στην ανάπτυξη ταλέντων, κλίσεων, δυνατοτήτων και δυναμικών εντάσσεται στο πλαίσιο της ανάπτυξης του ατόμου, βελτιώνοντας τόσο την ποιότητα ζωής του όσο και τις σχέσεις του με τους άλλους. Παρουσιάζονται τα θεωρητικά μοντέλα, οι ερευνητικές και θεραπευτικές προσεγγίσεις, και οι εφαρμογές της Θετικής Ψυχολογίας στο χώρο της εκπαίδευσης, της εργασίας, της συμβουλευτικής και της ψυχοθεραπείας. Στόχος της Ειδίκευσης αυτής είναι η εκπαίδευση στις θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στις παραπάνω πεδία μέσα από την εμβάθυνση στη βιβλιογραφία, την έρευνα και την πρακτική εφαρμογή. Η Ειδίκευση δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές/τριες να συνεχίσουν στο πεδίο της έρευνας ή να ασχοληθούν με θεραπευτικές παρεμβάσεις και πρακτικές εφαρμογές σε ατομικό, διαπροσωπικό, ομαδικό και διομαδικό επίπεδο.

Ειδίκευση «Θετική Ψυχολογία»

Συντονιστής: Καθηγητής Α. Σταλίκας

Α΄ Εξάμηνο (30 ECTS)	**ECTS**	**ΚΩΔΙΚΟΣ**	**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ**
1. Μεθοδολογία Έρευνας	7	60Μ121	Ι. Κατερέλος
2. Στατιστική	7	60Μ122	Χ. Παρπούλα
3. Θετική ψυχολογία: Θεωρία και Έρευνα	8	60Μ127	Α. Σταλίκας
4. Θετική ψυχολογία: Εφαρμογές	8	60Μ128	Β. Γιωτσίδη

Β΄ Εξάμηνο (30 ECTS)	**ECTS**	**ΚΩΔΙΚΟΣ**	**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ**
1. Σεμινάριο Ι: Σύγχρονα Θέματα και σχεδιασμός εφαρμογών	5	60Μ131	Ι. Κατερέλος
2. Σεμινάριο ΙΙ: Βιωματικό Εργαστήριο Εφαρμογής της Θετικής Ψυχολογίας	5	60Μ137	Β. Γιωτσίδη
3. Εκπαίδευση σε εφαρμογές στο πεδίο και στην κοινότητα (500 ώρες)	20	60Μ136	Μ. Ντοροπούλου

Γ΄ Εξάμηνο (30 ECTS)	**ECTS**	**ΚΩΔΙΚΟΣ**	**ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ**
1. Εκπαίδευση σε εφαρμογές στο πεδίο και στην κοινότητα (500 ώρες)	10	60M140	Μ. Ντοροπούλου
2. Διπλωματική Εργασία	20	60M141	Α. Σταλίκας, Β. Γιωτσίδη, Ι. Κατερέλος

Α’ Εξάμηνο (Χειμερινό)

Θετική Ψυχολογία: Θεωρία και Έρευνα

(Κωδικός μαθήματος: 60M127 – ECTS: 8)

Περίληψη μαθήματος:

Στόχος του μαθήματος είναι ο ορισμός του επιστημονικού πεδίου της Θετικής Ψυχολογίας με βάση τις ιστορικές της καταβολές, την πορεία του κλάδου και τις σημαντικές έννοιες που πραγματεύεται, αλλά και τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα σχετικά με τα αποτελέσματα και τις εφαρμογές της Θετικής Ψυχολογίας στον γενικό και σε ειδικούς πληθυσμούς.

Ημέρες και ώρες διδασκαλίας: Δευτέρα, 18:00 - 21:00

Τρόπος διεξαγωγής διαλέξεων: Σύγχρονη διαδικτυακή εκπαίδευση

Επιτρεπτές απουσίες: Δύο (2)

Υπεύθυνος Μαθήματος

Αναστάσιος Σταλίκας, Καθηγητής Κλινικής Ψυχολογίας

Υπεύθυνη Επικοινωνίας

Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας

Πρόγραμμα και περίγραμμα μαθημάτων

1) 14/10/2020 – Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία. Τι είναι η Θετική Ψυχολογία; Ποιες είναι οι ιστορικές καταβολές της; Ποια είναι η πορεία του κλάδου και οι σημαντικές έννοιες που πραγματεύεται; Παρουσίαση της διαδικασίας του μαθήματος.

Στόχος του πρώτου μαθήματος του ΠΜΣ είναι ο ορισμός του επιστημονικού πεδίου της Θετικής Ψυχολογίας με βάση τις ιστορικές της καταβολές, την πορεία του κλάδου και τις σημαντικές έννοιες που πραγματεύεται, αλλά και τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα σχετικά με τα αποτελέσματα και τις εφαρμογές της Θετικής Ψυχολογίας στον γενικό και σε ειδικούς πληθυσμούς. Επισημαίνεται ο ρόλος των θετικών συναισθημάτων στην ψυχική υγεία και την ευημερία και η έμφαση της Θετικής Ψυχολογίας στα δυνατά στοιχεία του χαρακτήρα. Επίσης, περιγράφεται το βασικό πλαίσιο και οι ορισμοί της έννοιας της ευημερίας (well-being), καθώς και παρεμβάσεις που στοχεύουν στην αύξησή της. Παράλληλα, παρουσιάζεται το ευρύτερο πλαίσιο παρακολούθησης των μαθημάτων στην ειδίκευση «Θετική Ψυχολογία» του ΠΜΣ και δίδονται οδηγίες στους φοιτητές σχετικά με τη συμμετοχή τους σε αυτή. Συγκεκριμένα, συζητούνται τα θέματα που αφορούν τη δομή, τους στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα των μαθημάτων, τη μελέτη και την πρόσβαση στη βιβλιογραφία, την επικοινωνία με τους διδάσκοντες και τους συνεργάτες, τη διαδικασία αξιολόγησης και ολοκλήρωσης των εργασιών του μαθήματος, και άλλα θέματα που μπορεί να προκύψουν από τους ίδιους τους φοιτητές.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα**

i) Gable, S. L., & Haidt, J. (2005). What (and why) is positive psychology? Review of General Psychology, 9(2), 103-110.

ii) Γαλανάκης, Μ., Μερτίκα, Α., & Σεργιάννη, Χ. (2011). Εισαγωγή στη θετική ψυχολογία. Στο Α. Σταλίκας & Π. Μυτσκίδου (Επιμ.) Εισαγωγή στη θετική ψυχολογία (σ. 21-43). Αθήνα: Τόπος.

iii) Hefferon, K., & Boniwell, I. (2011). Positive psychology. Theory, research and applications. New York, NY: Open University Press. (Chapter 1: Introduction to Positive Psychology) iv) Stalikas, A., Fitzpatrick, M. (2008). Positive emotions in psychotherapy theory, research and practice: New kid on the block? Journal of Psychotherapy Integration, 18(2): 155-166.

- **Διδάσκοντες:** Αναστάσιος Σταλίκας, Βασιλική Γιωτσίδη

2) 19/10/2020: Η θεωρία της Διεύρυνσης και Δόμησης των θετικών συναισθημάτων

- **Υποχρεωτικά** αναγνώσματα: Θα δοθούν από τον διαδάσκοντα

Διδάσκων: Δημήτρης Θεοδοσάκης

3) 26/10/2020: Ψυχολογική ροή, κινητοποίηση και θετική αντιμετώπιση της αντίστασης στην αλλαγή

Η ζωή μας είναι μια συνεχής διαδικασία διαρκών αλλαγών μέσα από τις οποίες αυτόπροσδιοριζόμαστε. Ωστόσο, η γόνιμη διαχείριση της αλλαγής αποτελεί πρόκληση και προϋποθέτει σημαντικές δεξιότητες. Στο μάθημα αυτό θα αναλύσουμε βασικές θεωρίες και όρους της Θετικής Ψυχολογίας που σχετίζονται με τη στάση μας απέναντι στην αλλαγή. Συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν η έννοια της ψυχολογικής ροής (flow), οι βέλτιστοι τρόποι στοχοθέτησης και κινητοποίησης, η θεωρία του αυτό-προσδιορισμού (self-determination theory) και η σχέση της με τα θετικά κίνητρα και την αντίληψη του χρόνου, και τέλος το πλαίσιο θετικής νοηματοδότησης των αντιστάσεων απέναντι στην αλλαγή σε σχέση με τη βασική ανθρώπινη ανάγκη για ασφάλεια. Σε συνδυασμό με τους ορισμούς και τις θεωρητικές αρχές των εννοιών αυτών, θα παρουσιαστούν επίσης σύγχρονα ερευνητικά ευρήματα και εφαρμογές που θα συμβάλλουν στην πρακτική αξιοποίηση των γνώσεων που θα αποκτηθούν.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i) Chapter 2 "On the Measurement and Conceptualization of Flow", του Giovanni B. Moneta, από το S. Engeser (ed.), Advances in Flow Research (2012)

ii) Το κεφάλαιο 7 "Values, Motivation and Goal Theories" από το Positive Psychology των Hefferon & Boniwell (2011)

iii) Το κεφάλαιο 4 "Η θετική διάσταση της αντίστασης: σύγχρονες θεωρητικές και κλινικές απόψεις" από το "Αντίσταση στην Ψυχοθεραπεία" (Γιωτσίδη, 2013, εκδόσεις Τόπος)

- **Διδάσκουσα:** Βασιλική Γιωτσίδη

4) 02/11/2020: Δυνατά στοιχεία του χαρακτήρα: Το καλό μέσα μας και στους άλλους.

Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος θα πραγματοποιηθεί μια εισαγωγή στη θεωρία και τις βασικές έρευνες γύρω από τις έννοιες των δυνατών στοιχείων του χαρακτήρα και των αρετών. Θα αναλυθούν οι λόγοι για τους οποίους οι έννοιες αυτές βρίσκονται στον πυρήνα της Θετικής Ψυχολογίας, θα συζητηθεί η κατηγοριοποίηση VIA των δυνατών στοιχείων του χαρακτήρα, θα δοθούν πληροφορίες για το ερωτηματολόγιο VIA-IS και θα αναλυθεί η σχέση των δυνατών στοιχείων του χαρακτήρα με διαφορετικά συστατικά του ευ ζην.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i. Peterson & Park (2009) Classifying and Measuring Strengths of Character - Oxford Handbook

ii. Park, Peterson & Seligman (2004) Character strengths & well-being

- **Διδάσκων:** Χρήστος Πεζηρκιανίδης

5) 09/11/2020: Εκμαθημένη αισιοδοξία: το αντίδοτο στην κατάθλιψη

Στο παρόν μάθημα θα αναλύσουμε διεξοδικά τη θεωρία και τα ερευνητικά ευρήματα που θεμελιώνουν το φαινόμενο της εκμαθημένης αισιοδοξίας. Βασισμένοι στην εμπεριστατωμένη έρευνα του Martin Seligman, θα αναφερθούμε στον τρόπο με τον οποίο εντοπίστηκαν οι βασικοί γνωστικοί και συναισθηματικοί μηχανισμοί που καλλιεργούν την αισιοδοξία. Σε δεύτερο στάδιο, θα εφαρμόσουμε βιωματικές ασκήσεις που αναδεικνύουν τον αισιόδοξο ή/και απαισιόδοξο τρόπο σκέψης και θα εφαρμόσουμε βασικές τεχνικές γνωσιακής αναδόμησης.

- **Υποχρεωτικό ανάγνωσμα:**

i. Seligman, M. E. P. (1991). *Learned optimism.* New York: Knopf.

- **Διδάσκουσα:** Αντιγόνη Μερτίκα

6) 16/11/2020: Νόημα ζωής

Ποιο είναι το νόημα της ζωής; Θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε αυτό το φιλοσοφικό ζήτημα μέσα από τις θεωρίες που έχουν αναπτυχθεί μέσα στον 20ο αιώνα και θα παρουσιάσουμε την προσέγγιση της θετικής ψυχολογίας. Σύγχρονες έρευνες έχουν βρει τη συσχέτιση της ύπαρξης νοήματος με το ευ ζην που βιώνουμε. Ακόμη, θα συζητηθεί η σημαντικότητα που αποδίδεται της αναζήτησης του μαθήματος.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

Steger, M. F., Oishi, S., & Kashdan, T. B. (2009). Meaning in life across the life span: Levels and correlates of meaning in life from emerging adulthood to older adulthood. *The Journal of Positive Psychology*, *4*(1), 43-52.

i. McKnight, P. E., & Kashdan, T. B. (2009). Purpose in life as a system that creates and sustains health and well-being: an integrative, testable theory. *Review of General Psychology*, *13*(3), 242

- **Διδάσκουσα:** Κατερίνα Ζύμνη

7) 23/11/2020: Ψυχική ανθεκτικότητα

Στο μάθημα αυτό θα γίνει μια εισαγωγή και επισκόπηση της έννοιας της ψυχικής ανθεκτικότητας. Θα αναπτυχθούν βασικές έννοιες που σχετίζονται με την έννοια της

ψυχικής ανθεκτικότητας και θα γίνει σύνοψη των ερευνητικών ευρημάτων σχετικά με τους προστατευτικούς παράγοντες.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i) Bonanno, G. A., & Diminich, E. D. (2013). Annual Research Review: Positive adjustment ot adversity – trajectories of minimal-impact resilience and emergent resilience. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 54(4), 378-401.

ii) Λακιώτη, Α. (2011). Η έννοια της Ψυχικής Ανθεκτικότητας. Στο Α. Σταλίκας & Π. Μυτσκίδου (Επιμ.) Εισαγωγή στη θετική ψυχολογία (σ. 117-140). Αθήνα: Τόπος.

iii) Masten, A. S., Cutuli, J. J., Herbers, J. E., Reed, M. J. (2009) Resilience in development. In S. L. Lopez, & C. R. Snyder, The Oxford Handbook of Positive Psychology (2 ed.). Oxford University Press.

- **Διδάσκουσα**: Αγάθη Λακιώτη

8) 30/11/2020: Φυσιολογία της ευτυχίας

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i) Kováč, L. (2012). The biology of happiness. EMBO reports, 13(4), 297-302.

ii) Kringelbach, M. L., & Berridge, K. C. (2009). Towards a functional neuroanatomy of pleasure and happiness. Trends in cognitive sciences, 13(11), 479-487.

iii) Rømer Thomsen, K., Whybrow, P. C., & Kringelbach, M. L. (2015). Reconceptualizing anhedonia: novel perspectives on balancing the pleasure networks in the human brain. Frontiers in behavioral neuroscience, 9, 49.

iv) Sato, W., Kochiyama, T., Uono, S., Kubota, Y., Sawada, R., Yoshimura, S., & Toichi, M. (2015). The structural neural substrate of subjective happiness. Scientific reports, 5.

Regan, P. (2011). Close Relationships. Part I. Principles of relationship Science. New York: Routledge

- **Διδάσκουσα:** Μαριέττα Ρεμούνδου

9) 07/12/2020: Εισαγωγή στην έννοια του Απολαμβάνειν

Το μάθημα αποτελείται από δύο μέρη. Το πρώτο αφορά την θεωρητική παρουσίαση της έννοιας του απολαμβάνειν. Ιστορική αναδρομή, σύγκριση με άλλες έννοιες, τα τέσσερα επίπεδα του απολαμβάνειν, οι στρατηγικές του απολαμβάνειν, η ρύθμιση συναισθήματος

- **Υποχρεωτικό Ανάγνωσμα:**

i. Μπενέτου, Α. & Μαλικώση-Λοΐζου, (2011). «Απολαμβάνειν»: μία διαδικασία ενδυνάμωσης των θετικών εμπειριών. Στο Α. Σταλίκας, & Π. Μυτσκίδου, (Επιμ.) Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογίας (97-116). Αθήνα: ΤΟΠΟΣ (ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ)

- **Διδάσκων:** Αλέξης Χαρισιάδης

10) 14/12/2020: Θετική Ψυχολογία και Ψυχοθεραπεία. Εφαρμογές στην ΓνωσιακήΣυμπεριφορική Ψυχοθεραπεία

Το συγκεκριμένο μάθημα στοχεύει να αναδείξει την συνεισφορά του κλάδου της Θετικής Ψυχολογίας στο χώρο της ψυχοθεραπείας και συγκεκριμένα στην ΓνωσιακήΣυμπεριφορική Ψυχοθεραπεία (ΓΣΘ). Τα θετικά συναισθήματα και οι αρετές του ατόμου, οι βασικοί δηλαδή πυλώνες της Θετικής Ψυχολογίας, αποτελούν βασικά συστατικά της ψυχοθεραπευτικής πράξης. Τα θετικά συναισθήματα ως μοχλός αλλαγής και η έμφαση στα θετικά χαρακτηριστικά του ατόμου έχουν συνδεθεί τα τελευταία χρόνια με την θεραπευτική διαδικασία στα πλαίσια της ΓΣΘ και φαίνεται να ενισχύουν τους μηχανισμούς και τις τεχνικές που χρησιμοποιεί με στόχο την συμπεριφορική και γνωσιακή αλλαγή. Οι έρευνες που αφορούν στην αποτελεσματικότητα της εφαρμογής θετικών παρεμβάσεων είτε ως συστατικά ΓΣ θεραπευτικών πρωτοκόλλων είτε αυτοτελώς πληθαίνουν με ενδιαφέροντα αποτελέσματα που έχουν οδηγήσει στην χρήση του όρου Θετική Γνωσιακή Συμπεριφορική Ψυχοθεραπεία. Στο θεωρητικό μέρος, θα παρουσιαστούν οι θετικές παρεμβάσεις και τα θεραπευτικά προγράμματα που έχουν εφαρμοστεί στα πλαίσια της ΓΣΘ και η αποτελεσματικότητά τους.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i. Μυτσκίδου, Π. & Βλοντάκης, Ι. (2012). Θετικές παρεμβάσεις στη ΓνωσιακήΣυμπεριφορική Ψυχοθεραπεία. Ψυχολογία, *19(3),* 296-312.

ii. Bannink, F. P. (2013). Are you ready for positive cognitive behavioral therapy? *The journal of Happiness & Well-Being, 1(2),* 61-69.

- **Διδάσκουσα:** Πασχαλιά Μυτσκίδου

11) 21/12/2020: Αυτοσυμπόνια: Θεωρία και έρευνα

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i) Barnard, L. K., & Curry, J. F. (2011). Self-compassion: Conceptualizations, correlates, & interventions. *Review of general psychology, 15*(4), 289.

ii) Neff, K. (2003). Self-compassion: An alternative conceptualization of a healthy attitude toward oneself. *Self and identity, 2*(2), 85-101.

iii) Neff, K. D. (2009). The role of self-compassion in development: A healthier way to relate to oneself. *Human development, 52*(4), 211-214.

- **Διδάσκουσα:** Ειρήνη Καρακασίδου

12) 11/01/2020: Θετική Εκπαίδευση: Η Θετική Ψυχολογία στον Εκπαιδευτικό Χώρο

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**
  Διδάσκουσα: Φαίνη Κουδιγκέλη

13) 18/01/2020: Ευεξία κι ευτυχία: Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις

Θεωρίες για την ευεξία και την ευτυχία. Θα αναπτυχθούν οι βασικότερες θεωρίες για την ευεξία (Συναισθηματική Ευεξία - Ed Diener, Κοινωνική Ευεξία - Keyes, Ψυχολογική Ευεξία – C. Ryff) καθώς και οι θεωρίες για την Ευτυχία (S. Lyubomirsky) και την Άνθιση (M. Seligman). Το μάθημα ξεκινάει με μία ιστορική αναδρομή στη μελέτη και την έρευνα στις παραπάνω έννοιες καταλήγοντας στις πολλαπλες τεκμηριωμένες ασκήσεις Θετικής Ψυχολογίας που στόχο έχουν την ενδυνάμωση της ευεξίας και ευτυχίας.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i) Diener, E., Heintzelman, S. J., Kushlev, K., Tay, L., Wirtz, D., Lutes, L. D., & Oishi, S. (2016, October 6). Findings All Psychologists Should Know From the New Science on Subjective WellBeing. Canadian Psychology/Psychologie canadienne. Advance online publication. http:// dx.doi.org/10.1037/cap0000063.

ii) Boehm, Julia & Lyubomirsky, Sonja. (2009). The Promise of Sustainable Happiness. Oxford handbook of positive psychology.

iii) Ryff, C. D. (2014). Psychological well-being revisited: Advances in the science and practice of eudaimonia. Psychotherapy and Psychosomatics, 83, 10-28.

- **Διδάσκουσα:** Άννυ Μπενέτου

14) 25/01/2020: Παρουσίαση Εργασιών – Κλείσιμο – Σύνοψη

Στο μάθημα αυτό θα γίνει η παρουσίαση των εργασιών των φοιτητών στις έννοιες που έχουν επιλέξει.

- **Διδάσκοντες:** Αναστάσιος Σταλίκας, Βασιλική Γιωτσίδη

Θετική Ψυχολογία: Εφαρμογές

(Κωδικός μαθήματος: 60M128 – ECTS: 8)

Περίληψη μαθήματος:

Το μάθημα πραγματεύεται τις πρακτικές εφαρμογές της θετικής ψυχολογίας. Ο στόχος του μαθήματος είναι να δώσει στους φοιτητές/τριες εφόδια για τεκμηριωμένη έρευνα και παρέμβαση στο πεδίο της θετικής ψυχολογίας.

Ημέρες και ώρες διδασκαλίας: Τετάρτη, 18:00 - 21:00

Τρόπος διεξαγωγής διαλέξεων: Σύγχρονη διαδικτυακή εκπαίδευση

Τρόπος βαθμολόγησης:
20% reading control

50% εργασία (παρουσίαση δύο προγραμμάτων εφαρμογής της Θετικής Ψυχολογίας). Μία εργασία έξι σελίδων, που περιγράφει με κριτική ματιά δύο προγράμματα της θετικής ψυχολογίας, που εφαρμόζονται σε κάποιο συγκεκριμένο πλαίσιο (σχολείο, ψυχοθεραπεία, προγράμματα αποκατάστασης, θετικής εκπαίδευσης, επιλογή προσωπικού, κτλ).

30% εργασία (και παρουσίαση) δέκα σελίδων με το προσχέδιο της παρέμβασης θετικής ψυχολογίας, που θα εφαρμόσουν στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης ή της διπλωματικής τους εργασίας.

Επιτρεπτές απουσίες: Δύο (2)

Υπεύθυνος Μαθήματος

Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας

Υπεύθυνος Επικοινωνίας

Χρήστος Πεζηρκιανίδης, Ph.D: christospez@hotmail.com

Πρόγραμμα μαθημάτων

1) **16/10/2020 – Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία Ι και ΙΙ.**

   Διδάσκοντες: Αναστάσιος Σταλίκας, Χρήστος Πεζηρκιανίδης

2) **21/10/2020: Η θεωρία της Διεύρυνσης και Δόμησης των θετικών συναισθημάτων – Εφαρμογές**

   Διδάσκων: Δημήτριος Θεοδοσάκης

3) **30/10/2020: Ψυχολογική ροή, κινητοποίηση και θετική αντιμετώπιση της αντίστασης στην αλλαγή: Εφαρμογές**

   Διδάσκουσα: Βασιλική Γιωτσίδη

4) **04/11/2020: Δυνατά στοιχεία του χαρακτήρα: Εφαρμογές, ασκήσεις και παρεμβάσεις**

   Διδάσκων: Χρήστος Πεζηρκιανίδης

5) **11/11/2020: Πεποιθήσεις και στρες: Εφαρμογή παρέμβασης για την αναθεώρηση της πεποίθησης για το στρες**

   Διδάσκων: Κωνσταντίνος Καραμπάς

6) **18/11/2020: Θετικές παρεμβάσεις για την ανεύρεση και ανάπτυξη του νοήματος στη ζωή**

   Διδάσκουσα: Αικατερίνη Ζύμνη

7) **25/11/2020: Παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας Διδάσκουσα:** Αγάθη Λακιώτη
8) **02/12/2020: Παρεμβάσεις Θετικής Ψυχολογίας για την κατάθλιψη και το άγχος**

   Διδάσκουσα: Αικατερίνη Κοτσώνη

9) **09/12/2020: Εισαγωγή στην έννοια του Απολαμβάνειν: Εφαρμογές**

   Διδάσκων: Αλέξης Χαρισιάδης

10) **16/12/2020: Θετική Ψυχολογία και Ψυχοθεραπεία. Εφαρμογές στην Γνωσιακή-Συμπεριφορική Ψυχοθεραπεία**

    Διδάσκουσα: Πασχαλιά Μυτσκίδου

11) **08/01/2020: Αυτοσυμπόνια: Εφαρμογές**

Διδάσκουσα: Ειρήνη Καρακασίδου

12) **13/01/2020: Θετική Εκπαίδευση (Η Θετική Ψυχολογία στον Εκπαιδευτικό Χώρο): Εφαρμογές**

Διδάσκουσα: Φανή Κουδιγκέλη

13) **20/01/2020: Ευεξία κι ευτυχία: Εφαρμογές**

Διδάσκουσα: Άννα Μπενέτου

14) **27/01/2020: Παρουσίαση Εργασιών – Κλείσιμο - Σύνοψη**

Διδάσκοντες: Αναστάσιος Σταλίκας, Χρήστος Πεζηρκιανίδης

Περίγραμμα μαθημάτων

1) **16/10/2020 – Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία Ι και ΙΙ.**

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i) Gable, S. L., & Haidt, J. (2005). What (and why) is positive psychology? Review of General Psychology, 9(2), 103-110. ii) Γαλανάκης, Μ., Μερτίκα, Α., & Σεργιάννη, Χ. (2011). Εισαγωγή στη θετική ψυχολογία. Στο Α. Σταλίκας & Π. Μυτσκίδου (Επιμ.) Εισαγωγή στη θετική ψυχολογία (σ. 21-43). Αθήνα: Τόπος.

iii) Hefferon, K., & Boniwell, I. (2011). Positive psychology. Theory, research and applications. New York, NY: Open University Press. (Chapter 1: Introduction to Positive Psychology)

iv) Stalikas, A., Fitzpatrick, M. (2008). Positive emotions in psychotherapy theory, research and practice: New kid on the block? Journal of Psychotherapy Integration, 18(2): 155-166.

- **Διδάσκοντες:** Αναστάσιος Σταλίκας, Χρήστος Πεζηρκιανίδης

2) **21/10/2020: Η θεωρία της Διεύρυνσης και Δόμησης των θετικών συναισθημάτων – Εφαρμογές**

Αντικείμενο της ενότητας αποτελεί η εξοικείωση και η εφαρμογή της θεωρίας διεύρυνσης και δόμησης των θετικών συναισθημάτων στο πεδίο της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Επικεντρώνεται σε σχετικά επιστημονικά ευρήματα και στις προεκτάσεις που τα θετικά συναισθήματα έχουν στην διεύρυνση του ορίζοντα σκέψης και δράσης μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα.

- Υποχρεωτικά αναγνώσματα:

i. The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. Αρχές- Εμπειρικά ευρήματα- Εφαρμογές- Προεκτάσεις Σταλίκας Α., Γαλανάκης Μ.

ii. Βασικές αρχές της Θετικής Ψυχολογίας .Εισαγωγή στην Θετική Ψυχολογία Γαλανάκης Μ

- **Διδάσκων:** Δημήτριος Θεοδοσάκης

3) 30/10/2020: Ψυχολογική ροή, κινητοποίηση και θετική αντιμετώπιση της αντίστασης στην αλλαγή: Εφαρμογές

Στο μάθημα αυτό θα παρουσιαστούν επιμέρους παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ροής (flow) στο σχολείο και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ παράλληλα οι φοιτητές θα εξασκηθούν, με βιωματικό τρόπο, σε συγκεκριμένες τεχνικές ανάπτυξης της ροής, της κινητοποίησης και της στοχοθέτησης. Επίσης, θα παρουσιαστούν οι εφαρμογές της θεωρίας αυτοπροσδιορισμού (selfdetermination theory), ως θετική θεωρία κινήτρων, στη συμβουλευτική και την ψυχοθεραπεία. Τέλος, θα αναλυθούν τέσσερα εφαρμοσμένα μοντέλα θετικής αλλαγής και θα εξεταστεί πώς η ψυχική αλλαγή μπορεί να προκύψει ως αποτέλεσμα θετικών παρεμβάσεων.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i. Shernoff, D. J., Csikszentmihalyi, M., Schneider, B., & Shernoff, E. S. (2014). Student engagement in high school classrooms from the perspective of flow theory. In Applications of flow in human development and education (pp. 475-494). Springer, Dordrecht.

ii. Ryan, R. M., Lynch, M. F., Vansteenkiste, M., & Deci, E. L. (2011). Motivation and autonomy in counseling, psychotherapy, and behavior change: A look at theory and practice 1ψ7. The Counseling Psychologist, 39(2), 193-260.

iii. Rusk, R. D., Vella-Brodrick, D. A., & Waters, L. (2018). A complex dynamic systems approach to lasting positive change: The synergistic change model. The Journal of Positive Psychology, 13(4), 406-418.

- **Διδάσκουσα:** Βασιλική Γιωτσίδη

4) 04/11/2020: Δυνατά στοιχεία του χαρακτήρα: Εφαρμογές, ασκήσεις και παρεμβάσεις

Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος θα συζητηθούν οι εφαρμογές των δυνατών στοιχείων του χαρακτήρα σε εκπαιδευτικό, κλινικό, συμβουλευτικό και εργασιακό πλαίσιο και θα γίνει εστίαση σε συγκεκριμένες ασκήσεις με βιωματικό τρόπο.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i. Rashid (2015) Positive psychotherapy A strength-based approach
ii. Proyer et al (2015) Strengths-based positive psychology interventions

- **Διδάσκων:** Χρήστος Πεζηρκιανίδης

5) **11/11/2020: Πεποιθήσεις και στρες: Εφαρμογή παρέμβασης για την αναθεώρηση της πεποίθησης για το στρες**

   - **Διδάσκων:** Κωνσταντίνος Καραμπάς

6) **18/11/2020: Θετικές παρεμβάσεις για την ανεύρεση και ανάπτυξη του νοήματος στη ζωή**

   - **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i. Baumeister, R. F., & Vohs, K. D. (2002). The pursuit of meaningfulness in life. *Handbook of positive psychology, 1*, 608-618.

ii. Martela, F., & Steger, M. F. (2016). The three meanings of meaning in life: Distinguishing coherence, purpose, and significance. *The Journal of Positive Psychology*, *11*(5), 531-545.

   - **Διδάσκουσα:** Αικατερίνη Ζύμνη

7) **25/11/2020: Παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας**

Το μάθημα επικεντρώνεται σε βασικές παρεμβάσεις που έχουν αναπτυχθεί με σκοπό την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας τόσο σε παιδιά όσο και σε ενήλικες. Ειδική αναφορά θα γίνει στον ρόλο της ψυχοθεραπείας στην ψυχική ανθεκτικότητα. Παράλληλα με τη θεωρία θα γίνουν και κάποιες βιωματικές ασκήσεις ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας.

   - **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i. Λακιώτη, Α. (2011). Η έννοια της Ψυχικής Ανθεκτικότητας. Στο Α. Σταλίκας & Π. Μυτσκίδου (Επιμ.) *Εισαγωγή στη θετική ψυχολογία* (σ. 117-140). Αθήνα: Τόπος.

ii. Lyubomirsky, S., & Della Porta, M. (2010). Boosting happiness, buttressing resilience: Results from cognitive and behavioral interventions. In J. W. Reich, A. J. Zautra, & J. Hall (Eds.), *Handbook of adult resilience: Concepts, methods, and applications*. New York: Guilford Press.

   - **Διδάσκουσα:** Αγάθη Λακιώτη

8) **02/12/2020: Παρεμβάσεις Θετικής Ψυχολογίας για την κατάθλιψη και το άγχος** Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος θα παρουσιαστούν οι εφαρμογές της Θετικής Ψυχολογίας σε προβλήματα ψυχοπαθολογίας, όπως η κατάθλιψη και το άγχος. Συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν, δύο έρευνες που περιγράφουν τη διαδικασία σχεδιασμού και αξιολόγησης ενός ομαδικού ψυχο-εκπαιδευτικού προγράμματος Θετικής Ψυχολογίας για την πρόληψη και έγκαιρη αντιμετώπιση συμπτωμάτων κατάθλιψης, άγχους ή στρες.

   - **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i. Hendriks, T., Schotanus-Dijkstra, M., Hassankhan, A., De Jong, J., & Bohlmeijer, E. (2020). The efficacy of multi-component positive psychology interventions: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. Journal of happiness studies, 21(1), 357-390.
ii. Kotsoni, A., Mertika, A., & Stalikas, A. (2020). Be Your Best You: An Evaluation of a Positive Psychology Intervention Programme in Greece. Psychology, 11(07), 1021.
iii. Kotsoni, A., Kanellakis, K., & Stalikas, A. (2020). Be Your Best You: A Pilot Study of a Positive Psychology Programme for People with Depression, Anxiety or Stress in Greece. Psychology, 11(01), 13.

- **Διδάσκουσα:** Αικατερίνη Κοτσώνη

9) 09/12/2020: Εισαγωγή στην έννοια του Απολαμβάνειν: Εφαρμογές

Το δεύτερο μέρος του μαθήματος θα αποτελείται από την βιωματική επεξεργασία των στρατηγικών του απολαμβάνειν.

- **Υποχρεωτικό Ανάγνωσμα:**

i. Μπενέτου, Α. & Μαλικώση-Λοΐζου, (2011). «Απολαμβάνειν»: μία διαδικασία ενδυνάμωσης των θετικών εμπειριών. Στο Α. Σταλίκας, & Π. Μυτσκίδου, (Επιμ.) Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογίας (97-116). Αθήνα: ΤΟΠΟΣ (ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ)

- **Διδάσκων:** Αλέξης Χαρισιάδης

10) 16/12/2020: Θετική Ψυχολογία και Ψυχοθεραπεία. Εφαρμογές στην Γνωσιακή-Συμπεριφορική Ψυχοθεραπεία

Στο πλαίσιο των εφαρμογών, θα παρουσιαστούν παραδείγματα από θεραπείες αγχωδών και συναισθηματικών διαταραχών και θα δοθεί έμφαση στον τρόπο που είναι δυνατό να ενσωματωθούν οι θετικές τεχνικές και παρεμβάσεις στο εν λόγω θεραπευτικό μοντέλο.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα**

i. Μυτσκίδου, Π. & Βλοντάκης, Ι. (2012). Θετικές παρεμβάσεις στη ΓνωσιακήΣυμπεριφορική Ψυχοθεραπεία. Ψυχολογία, *19(3),* 296-312. ii. Bannink, F. P. (2013). Are you ready for positive cognitive behavioral therapy? *The journal of Happiness & Well-Being, 1(2),* 61-69.

- **Διδάσκουσα:** Πασχαλιά Μυτσκίδου **11) 08/01/2020: Η αυτοσυμπόνια: Εφαρμογές**

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i) Barnard, L. K., & Curry, J. F. (2011). Self-compassion:

Conceptualizations, correlates, & interventions. *Review of general psychology, 15*(4), 289.

ii) Neff, K. (2003). Self-compassion: An alternative conceptualization of a healthy attitude toward oneself. *Self and identity, 2*(2), 85-101.
iii) Neff, K. D. (2009). The role of self-compassion in development: A healthier way to relate to oneself. *Human development, 52*(4), 211-214.

- **Διδάσκουσα:** Ειρήνη Καρακασίδου

12) 13/01/2020: Θετική Εκπαίδευση (Η Θετική Ψυχολογία στον Εκπαιδευτικό Χώρο): Εφαρμογές

Η υγεία αποτελεί μέρος κάθε δημόσιας σχολικής εκπαίδευσης. Τα τελευταία χρόνια υπήρξε μεγάλο ενδιαφέρον για τη Θετική Εκπαίδευση, επειδή προσφέρει τρόπους με τους οποίους η εκπαίδευση υπερβαίνει τις παραδοσιακές δεξιότητες και τις γνώσεις, με στόχο την άνθιση και την ευημερία των μαθητών. Η Θετική Εκπαίδευση στοχεύει στην άμεση υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού που αποτελείται από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς, στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών μέσα από τη βελτίωση της λειτουργικότητας και της επάρκειάς τους καθώς επίσης, και στη γενικότερη δημιουργία θετικού κλίματος δημιουργικότητας, έμπνευσης και ψυχικής ανθεκτικότητας στον ευρύτερο τομέα της εκπαίδευσης.Το μάθημα παρέχει το θεωρητικό υπόβαθρο και τις πρακτικές οδηγίες για το πώς μπορεί να εφαρμοστεί η Θετική Ψυχολογία σε ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον. Ειδικά σε μια εποχή όπου οι δύσκολες κοινωνικές συνθήκες συντελούν στην ταχεία ανάπτυξη διαφόρων ψυχοκοινωνικών προβλημάτων σε παιδιά και εφήβους, η αλλαγή της κατεύθυνσης, από των χειρισμό των διαταραχών στην προαγωγή της ψυχικής υγείας και της ικανοποίησης από τη ζωή, αποτελεί έννοια κλειδί για την ευρυθμία στα σχολεία.

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i. Waters, L. (2011). A review of school-based positive psychology interventions. The Australian Educational and Developmental Psychologist, 28(2), 75-90.

ii. 2) Positive Education (Seligman, M. E. P., Adler, A. (2018). Positive Education. In J.F. Helliwell, R. Layard, & J. Sachs (Eds.), Global Happiness Policy Report: 2018. (Pp. 52 - 73)

- **Διδάσκουσα:** Φανή Κουδιγκέλη **13) 20/01/2020: Ευεξία και ευτυχία: Εφαρμογές**

- **Υποχρεωτικά αναγνώσματα:**

i) Diener, E., Heintzelman, S. J., Kushlev, K., Tay, L., Wirtz, D., Lutes, L. D., & Oishi, S. (2016, October 6). Findings All Psychologists Should Know From the New Science on Subjective WellBeing. Canadian

Psychology/Psychologie canadienne. Advance online publication. http://dx.doi.org/10.1037/cap0000063.

ii) Boehm, Julia & Lyubomirsky, Sonja. (2009). The Promise of Sustainable Happiness. Oxford handbook of positive psychology.
iii) Ryff, C. D. (2014). Psychological well-being revisited: Advances in the science and practice of eudaimonia. Psychotherapy and Psychosomatics, 83, 10-28.

- **Διδάσκουσα:** Άννα Μπενέτου

14) 05/02/2019. Παρουσίαση Εργασιών – Κλείσιμο - Σύνοψη

Στα μαθήματα αυτά θα γίνει η παρουσίαση των εργασιών των φοιτητών στις έννοιες που έχουν επιλέξει.

- **Διδάσκοντες:** Αναστάσιος Σταλίκας, Χρήστος Πεζηρκιανίδης

Τα Κοινά μαθήματα του Α΄ εξαμήνου στο ΠΜΣ:

Στατιστική και Μεθοδολογία

Στατιστική

(60M122, 7 ECTS)

Υπεύθυνος Μαθήματος	Χριστίνα Παρπούλα, Επικ. Καθηγήτρια Εφαρμοσμένης Στατιστικής και Μεθοδολογίας Έρευνας στις Επιστήμες του Ανθρώπου και της Κοινωνίας
Ώρες/Ημέρες διαδασκαλίας	18:00 – 21:00/ Πέμπτη
Αίθουσα	Εργαστήριο Η/Υ
Eclass (απαιτείται εγγραφή)	https://openeclass.panteion.gr/courses/TMD336/
Τρόπος εξέτασης	**20% -** σύντομα quiz 4 multiple choice ερωτήσεων γενικής κατανόησης ερευνητικού άρθρου Συνολικός βαθμός [0-20] **50% -** Αξιολόγηση παρουσίασης άρθρου στους κάτωθι 3 άξονες 1. Κατανόηση μεθόδων στατιστικής ανάλυσης δεδομένων και/ή επιστημονικής μεθοδολογίας [0-20] 2. Κριτική και σχολιασμός των στόχων της εργασίας και των αποτελεσμάτων [0-20] 3. Ποιότητα και σαφήνεια προφορικής παρουσίασης [0-10] Συνολικός βαθμός [0-50] **30% -** σύντομα quiz 5 multiple choice ερωτήσεων ανά αντικείμενο/θεματική (4 θεματικές □ 5 ερωτήματα=20 ερωτήματα) Συνολικός βαθμός [0-30]
Επιτρεπτές απουσίες	2 (δύο) [εξαιρείται η ημέρα παρουσίασης του άρθρου που έχει ανατεθεί στον φοιτητή/τρια]

Προαπαιτούμενα

Γνώσεις χειρισμού Η/Υ, και βασικές γνώσεις χειρισμού του στατιστικού πακέτου SPSS

Περιγραφή Μαθήματος

Σε αυτό το μάθημα οι φοιτητές μαθαίνουν τις νεότερες στατιστικές μεθόδους που σχετίζονται άμεσα με τα γνωστικά αντικείμενα του μεταπτυχιακού προγράμματος. Το μάθημα είναι μία σύνθεση διαλέξεων και διαδραστικών βιωματικών ασκήσεων όπου οι φοιτητές καλούνται να κάνουν μία κριτική παρουσίαση ερευνητικών άρθρων επισημαίνοντας τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία τους.

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές σε προηγμένες μεθόδους στατιστικής ανάλυσης που χρησιμοποιούνται σήμερα στην εμπειρική κοινωνική έρευνα ειδικά στο χώρο της Ψυχολογίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα παρουσιαστούν οι σημαντικότερες σύγχρονες στατιστικές τεχνικές και κριτήρια για την περιγραφή και ανάλυση ποσοτικών ερευνητικών δεδομένων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί, στην κατανόηση των βασικών κριτηρίων και προϋποθέσεων εφαρμογής της κάθε μεθόδου γι' αυτό και η διδασκαλία θα στηριχτεί σε μελέτες περίπτωσης (case studies) με πραγματικά ερευνητικά δεδομένα. Μέσω αυτών θα παρουσιαστεί στους φοιτητές ο τρόπος εφαρμογής της κάθε μεθόδου σε πραγματικά δεδομένα, οι προϋποθέσεις εφαρμογής καθώς η ερμηνεία και παρουσίαση (με βάση το APA style) των ευρημάτων και θα ενθαρυνθεί η εξοικείωση των φοιτητών με τη χρήση των στατιστικών λογισμικών SPSS και R.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

13 διαλέξεις

1. 15/10/2020 (ημέρα Πέμπτη)

Παρουσίαση του μαθήματος, εισαγωγή στην ερευνητική διαδικασία και ο ρόλος της Στατιστικής. Επανάληψη βασικών εννοιών, αρχών και μεθόδων της Στατιστικής (Περιγραφικής και Επαγωγικής).

Προτεινόμενα αναγνώσματα:

Field, A.P. (2013). *Discovering Statistics using IBM SPSS Statistics* (4th ed.), London: Sage [Chapters 01, 02, 03, 05, 07, 08, 09, 11].

Αναγνώσματα για Περαιτέρω Μελέτη:

Field, A.P., & Hole, G.J. (2003). How to design and report experiments. London: Sage.

Healey J.F. (2009). *Statistics. A tool for Social Research* (8th ed.). Belmont USA: Wadsworth, Cengage Learning.

Heiman G. W. (2011) *Basic Statistics for the Behavioral Sciences* (6th ed.). Belmont USA: Wadsworth, Cengage Learning.

Miles, J. N. V., & Banyard, P. (2007). Understanding and using statistics in psychology: A practical introduction. London: Sage.

Wright, D.B., & London, K. (2009). First steps in statistics (2nd ed.). London: Sage.

2. 22/10/2020 (ημέρα Πέμπτη)

Πολυπαραγοντικοί Σχεδιασμοί και Παραγοντική Ανάλυση Διακύμανσης [Multifactorial Designs and Factorial ANOVA, *Brief Description*: Factorial Independent Measures (Between-Subjects) ANOVA, Factorial Repeated Measures (Within-Subjects) ANOVA, Factorial Mixed Design ANOVA]

Προτεινόμενα αναγνώσματα:

Field, A.P. (2013). *Discovering Statistics using IBM SPSS Statistics* (4th ed.). London: Sage [Chapters 13, 14, 15].

Αναγνώσματα για Περαιτέρω Μελέτη:

Howell, D.C. (2012). *Statistical methods for psychology* (8th ed.). Belmont, CA: Wadsworth.

Rosenthal, R., Rosnow, R.L., & Rubin, D.B. (2000). *Contrasts and effect sizes in behavioural research: A correlational approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

Rosnow, R.L., & Rosenthal, R. (2005). *Beginning behavioral research: A conceptual primer* (5th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson/Prentice Hall.

3. 29/10/2020 (ημέρα Πέμπτη)

Ανάλυση Ρύθμισης και Διαμεσολάβησης [Moderation and Mediation Analysis]

Προτεινόμενα αναγνώσματα:

Field, A.P. (2013). *Discovering Statistics using IBM SPSS Statistics* (4th ed.). London: Sage [Chapter 10].

Αναγνώσματα για Περαιτέρω Μελέτη:

Cohen, J., Cohen, P., Aiken, L., & West, S. (2003). *Applied multiple regression/correlation analysis for the behavioral sciences*. Mahwah, NJ: Erlbaum.

Hayes, A.F. (2013). *An introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis*. New York: Guilford Press.

4. 05/11/2020 (ημέρα Πέμπτη)

Διερευνητική Ανάλυση Παραγόντων [Exploratory Factor Analysis]

Προτεινόμενα αναγνώσματα:

Field, A.P. (2013). *Discovering Statistics using IBM SPSS Statistics* (4th ed.). London: Sage [Chapter 17].

Αναγνώσματα για Περαιτέρω Μελέτη:

Cortina, J.M. (1993). What is coefficient alpha? An examination of theory and applications. *Journal of Applied Psychology*, 78, 98–104.

Dunteman, G. E. (1989). *Principal components analysis*. Sage University Paper Series on Quantitative Applications in the Social Sciences, 07-069. Newbury Park, CA: Sage.

Pedhazur, E., & Schmelkin, L. (1991). *Measurement, design and analysis*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2012). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Boston: Allyn & Bacon.

5. 12/11/2020 (ημέρα Πέμπτη)

Επιβεβαιωτική Ανάλυση Παραγόντων και Μοντέλα Δομικών Εξισώσεων [Confirmatory Factor Analysis and Structural Equation Models]

Προτεινόμενα αναγνώσματα:

Δαφέρμος, Β. (2013). *Παραγοντική Ανάλυση. Διερευνητική με SPSS και επιβεβαιωτική με το Lisrel και το AMOS*, Αθήνα: Εκδόσεις Ζήτη. [Κεφ. 07, 08, 12, 13, 14].

Αναγνώσματα για Περαιτέρω Μελέτη:

Awang, Z. (2015). *SEM made simple: a gentle approach to learning Structural Equation Modelling*. Bandar Baru Bangi: MPWS Rich Publication.

Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modelling with AMOS: basic concepts, applications, and programming* (2nd ed.). New York, NY: Routledge.

Hoyle, R.H. (ed.) (1995). *Structural Equation Modelling: concepts, issues and applications*. Sage: Thousand Oaks, CA.

Kaplan, D. (2000). *Structural Equation Modeling. Foundations and Extensions*. Thousand Oaks London New Delhi: Sage Publications.

Kline R.X. (2011). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*. New York: The Guilford Press.

Saris, W. E. (1999). *Structural Equation Modelling*. In H. Adèr & G. J. Mellenbergh, (eds.), Research methodology in the social, behavioural and life sciences (pp. 220239). London: Sage.

Fan, X., Thompson, B., & Wang, L. (1999). Effects of sample size, estimation methods, and model specification on structural equation modelling fit indexes. *Structural Equation modelling*, 6(1), 56-83.

6. **19/11/2020** (ημέρα Πέμπτη)

Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

7. **26/11/2020** (ημέρα Πέμπτη)

Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

8. **3/12/2020** (ημέρα Πέμπτη)

Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

9. **10/12/2020** (ημέρα Πέμπτη)

Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

10. **17/12/2020** (ημέρα Πέμπτη)
Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

11. **14/01/2021** (ημέρα Πέμπτη)
Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

12. **21/01/2021** (ημέρα Πέμπτη)
Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

13. **28/01/2021** (ημέρα Πέμπτη)
Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

Η κατανομή των άρθρων σε φοιτητές/φοιτήτριες (δύο ανά άρθρο) από διαφορετικές Ειδικεύσεις θα γίνει με την έναρξη του μαθήματος.

Μεθοδολογία Έρευνας

(60M121, 7 ECTS)

Σκοπός του μαθήματος είναι να καταστήσει κατανοητές στους φοιτητές/τριες τις βασικές αρχές της μεθοδολογίας της έρευνας, της χρήσης κατάλληλων ανάλογα με το ερευνητικό ερώτημα μεθοδολογικών σχεδιασμών και της αντίστοιχης ορθής ερμηνείας των ευρημάτων που προκύπτουν από αυτούς, στο χώρο της Ψυχολογίας. Παρουσιάζονται, απλές και σύνθετες μεθοδολογικές προσεγγίσεις, ποσοτικές και ποιοτικές αλλά και προσεγγίσεις για ειδικές μορφές δεομένων. Οι παρουσιάσεις έχουν κατά μικρό μέρος τη μορφή διαλέξεων και κατά το μεγαλύτερο μέρος τη μορφή παρουσιάσεων παραδειγματικών για τις μεθόδους τους άρθρων, από τους φοιτητές/τριες με την υποστήριξη των διδασκόντων του μαθήματος και διδασκόντων από τις Ειδικεύσεις του ΠΜΣ. Το μάθημα καλλιεργεί και υποστηρίζει γνώσεις και δεξιότητες για την διεξαγωγή της εμπειρικής έρευνας και συγγραφής της Διπλωματικής εργασίας των φοιτητών/φοιτητριών.

Υπεύθυνος μαθήματος: Ιωάννης Κατερέλος

Ημέρα και ώρες διδασκαλίας: Τρίτη 18:00 - 21:00

Τρόπος διδασκαλίας: εξ αποστάσεως

Τρόπος εξέτασης-αξιολόγησης, σύνθετος, επιμερισμένος ως εξής: 20% (βαθμός 0-20) - σύντομα quiz 4 multiple choice ερωτήσεων γενικής κατανόησης ερευνητικού άρθρου (βλ. παρακάτω).

50% (βαθμός 0-50) - Αξιολόγηση παρουσίασης ερευνητικού άρθρου στους κάτωθι 3 άξονες

1. *Κατανόηση μεθόδων στατιστικής ανάλυσης δεδομένων και/ή επιστημονικής μεθοδολογίας [0-20]*
2. *Κριτική και σχολιασμός των στόχων της εργασίας και των αποτελεσμάτων [0-20]*
3. *Ποιότητα και σαφήνεια προφορικής παρουσίασης [0-10]*

30% (βαθμός 0-30) - σύντομα quiz 5 multiple choice ερωτήσεων ανά αντικείμενο/θεματική (4 θεματικές 5 ερωτήματα=20 ερωτήματα)

Επιτρεπτές απουσίες: 2 (δύο), εξαιρείται η ημέρα παρουσίασης του ερευνητικού άρθρου που έχει ανατεθεί στον φοιτητή/τρια

Διδάσκοντες

Γαλανάκης, Μιχάλης, galanakismichael@hotmail.com

Κατερέλος Ιωάννης, iokat@panteion.gr

Μπράιλας, Αλέξης, abrailas@panteion.gr

Τουλουμάκου Άννα, annatouloumakos@gmail.com

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

13 Διαλέξεις

1. **13/10/2020.** Φροντιστήριο ανασκόπησης βασικών μεθοδολογικών εννοιών
    - Διδάσκων: Μιχάλης Γαλανάκης
2. **20/10/2020.** Δειγματοληψία. «Interrogatory» προσεγγίσεις. Ποσοτικές/ποιοτικές μέθοδοι, θεματική ανάλυση κλπ.
    - Διδάσκουσα: Άννα Τουλουμάκου
3. **3/11/2020.** Ποιοτικές προσεγγίσεις: «multimodal elicitation» και «grounded theory»
    - Διδάσκων: Αλέξης Μπράιλας
4. **10/11/2020.** Πειραματικοί σχεδιασμοί: «pre-, quasi-, between/Intra Ss, Randomized, factorial, incomplete, moderation/mediation»
    - Διδάσκων: Ιωάννης Κατερέλος
5. **24/11/20.** Δυαδικές αναλύσεις/Θεωρία κοινωνικών δικτύων
    - Διδάσκων: Ιωάννης Κατερέλος
6. **1/12/2020.** Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

7. **8/12/2020.** Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

8. **15/12/2020.** Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

9. **22/12/2020.** Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

10. **12/01/2021.** Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

11. **19/01/2021.** Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

12. **26/01/2021.** Παρουσιάσεις ερευνητικών άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

13. **02/02/2021.** Παρουσιάσεις άρθρων από φοιτητές με την υποστήριξη διδασκόντων από τις ειδικεύσεις

Η κατανομή των άρθρων σε φοιτητές/φοιτήτριες (δύο ανά άρθρο) από διαφορετικές Ειδικεύσεις θα γίνει με την έναρξη του μαθήματος.

Βιβλιογραφία

Bryman A. (μετάφραση στα ελληνικά 2017) Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Christensen L. B. (μετάφραση στα ελληνικά 2007) Η πειραματική μέθοδος στην επιστημονική έρευνα, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Cochran W. G. (1977) Sampling Techniques, 3rd edition (1st edition 1953), London: John Wiley & Sons.

Coolican H. (2009) Research Methods and Statistics in Psychology, New York: Hodder & Stoughton.

Manstead, A. S. R. (2007) Η μεθοδολογία στην Κοινωνική Ψυχολογία: εργαλεία ελέγχου των θεωριών. Στο M. Hewstone & W. Stroebe, Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Αθήνα, Εκδ. Παπαζήση.

Mason J. (μετάφραση στα ελληνικά 2011) Η Διεξαγωγή της Ποιοτικής Έρευνας, Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.

Schultz, W. & Oskamp, S. (2000). Applying Social Psychology: Typical Features, Roles and Problems. Στο W. Schultz and S. Oskamp, Social Psychology, An Applied Perspective, p. 3-17. New Jersey: Prentice Hall.

Δαμιανού Χ. Χ. (2007) Μεθοδολογία Δειγματοληψίας, τεχνικές και εφαρμογές, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις σοφία Α.Ε.

Κατερέλος, Ι. Δ. (2001). Η συνέντευξη και το ερωτηματολόγιο. Στο Στ. Παπαστάμου (Επιμ.). Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία, Τόμος Α', σελ. 433475. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κυριαζή Ν. (2011) Η Κοινωνιολογική Έρευνα. Κριτική Επισκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών, Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.

Μαντόγλου, Α., Προδρομίτης, Γ. (2001). Το πείραμα στην Κοινωνική Ψυχολογία. Στο Στ. Παπαστάμου (Επιμ.)Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία, Τόμος Α', σελ. 495 – 537. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Σακαλάκη, Μ. (2001). Η ανάλυση περιεχομένου. Στο Στ. Παπαστάμου (Επιμ.). Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία, Τόμος Α', σελ. 477-494. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τσιώλης, Γ. (2014) Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα, Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Σταλίκας Α. (2011) Μέθοδοι Έρευνας στην Κλινική Ψυχολογία, Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε.

Γαλανάκης, Μ., Πεζηρκιανίδης , Χ., & Σταλίκας, Α. (Επιμ.). (2017). Βασικά Θέματα Ψυχομετρίας (Συλλογικό Έργο). Αθήνα: ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

<u>Οδηγοί για το ύφος συγγραφής ερευνητικών άρθρων κατά APA</u>

APA (2010). Publication Manual of the American Psychological Association, Sixth Edition.

Cooper H. (2010). Reporting Research in Psychology. How to Meet Journal Article Reporting Standards. Washington DC. APA

Nicol A, A., M. and Pexman, P. M. (2010). Presenting your findings. A Practical Guide for Creating Figures, Postrers and Presentations. Washington, DC.: APA).

Nicol A, A., M. and Pexman, P. M. (2010). Presenting your findings. A Practical Guide for Creating Tables. Washington, DC.: APA.

Sternberg R.J. (1996, 3rd ed.). The psychologist's companion A guide to scientific writing for students and researchers. Cambridge: Cambridge University Press.

Β’ Εξάμηνο (Εαρινό)

Σεμινάριο Ι: Σύγχρονα Θέματα και Σχεδιασμός Εφαρμογών

(Κωδικός μαθήματος: 60Μ131 – ECTS: 5)

Περίληψη μαθήματος:
Στα πλαίσια του μαθήματος θα πραγματοποιηθεί ομαδική και εξατομικευμένη ανασκόπηση, κριτική ανάλυση και σύνθεση της βιβλιογραφίας που εμπίπτει στην περιοχή εστίασης του ερευνητικού ενδιαφέροντος του/της φοιτητή/τριας για την εκπόνηση της διπλωματικής του/της εργασίας. Επιπλέον, θα λάβει χώρα ο σχεδιασμός της Διπλωματικής Εργασίας σε συνεργασία με τον Υπεύθυνο Επόπτη.

Στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να αναπτύξουν το ερευνητικό τους σκεπτικό και να θέσουν τα ερευνητικά τους ερωτήματα και τις ερευνητικές τους υποθέσεις, αφού έχουν μελετήσει τη βιβλιογραφία γύρω από τις έννοιες της θετικής ψυχολογίας, στις οποίες θα εστιάσει η έρευνά τους. Επιπλέον, το μάθημα στοχεύει να κατευθύνει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες προς την εις βάθος κατανόηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και την ορθή κι επιστημονική αποτύπωσή της στο θεωρητικό μέρος της διπλωματικής τους εργασίας. Τέλος, στα πλαίσια του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα λάβουν κατευθύνσεις, ώστε να αξιοποιήσουν τις γνώσεις, που έλαβαν κατά το πρώτο εξάμηνο των μεταπτυχιακών σπουδών τους αναφορικά από τη μεθοδολογία της έρευνας και τη στατιστική. Πιο συγκεκριμένα, εξατομικευμένα και ομαδικά θα συζητηθεί η βέλτιστη επιλογή της ερευνητικής μεθόδου και των κατάλληλων στατιστικών αναλύσεων, ώστε να μελετηθεί το θέμα, το οποίο έχει επιλεγεί και να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα.

Το μάθημα αναμένεται να συμβάλει στη σύνθεση των θεωρητικών, μεθοδολογικών και στατιστικών γνώσεων, που έχουν λάβει οι φοιτητές και οι φοιτήτριες από τη μέχρι τώρα φοίτησή τους και να οδηγήσει στη συγγραφή του πρώτου μέρους της διπλωματικής τους εργασίας, το οποίο θα περιλαμβάνει το θεωρητικό πλαίσιο και τη μέθοδο της έρευνάς τους.

Ημέρες και ώρες διδασκαλίας: Πέμπτη, 18:00 - 21:00

Τρόπος διεξαγωγής διαλέξεων: Σύγχρονη διαδικτυακή εκπαίδευση

Τρόπος βαθμολόγησης:
100% Ατομική γραπτή εργασία: οι φοιτητές καλούνται να γράψουν το πρώτο μέρος της διπλωματικής τους εργασίας σε συνεργασία με τον Υπεύθυνο Επόπτη τους. Στην εργασία αυτή θα γράψουν το θεωρητικό μέρος και τη μέθοδο της διπλωματικής τους εργασίας και θα πρέπει να αποτυπώσουν το ερευνητικό τους σκεπτικό, τα ερευνητικά

ερωτήματα και τις υποθέσεις, που πρόκειται να εξετάσουν στα πλαίσια της εργασίας τους.

Επιτρεπτές απουσίες: Μία (1)

Υπεύθυνος Μαθήματος

Κατερέλος Ιωάννης, Καθηγητής Μεθοδολογίας Έρευνας στην Κοινωνική Ψυχολογία

Υπεύθυνος Επικοινωνίας

Χρήστος Πεζηρκιανίδης, Ph.D: christospez@hotmail.com

Πρόγραμμα και περίγραμμα μαθημάτων

1) **4/3/2021 – Εισαγωγή στο μάθημα. Διερεύνηση θέματος διπλωματικής εργασίας, αρχικό χτίσιμο ερευνητικού σκεπτικού και διερεύνηση υπαρχόντων θεωρητικών μοντέλων.**

   Διδάσκων: Χρήστος Πεζηρκιανίδης

Στο πρώτο μάθημα θα εξεταστούν τα παρακάτω ζητήματα εξατομικευμένα για κάθε φοιτητή ή φοιτήτρια αλλά και ομαδικά:

- Πως επιλέγουμε θέμα για τη διπλωματική εργασία;
- Ποιο είναι το προσωπικό μου ενδιαφέρον για το θέμα;
- Ποια είναι η σημαντικότητα της μελέτης του;
- Ποια είναι η πρωτοτυπία του θέματος;
- Μπορεί να μελετηθεί το θέμα, που με ενδιαφέρει στα πλαίσια της διπλωματικής εργασίας;
- Πως χτίζουμε το ερευνητικό σκεπτικό της μελέτης μας;
- Τι γνωρίζω ήδη για το θεωρητικό πλαίσιο αυτής της μελέτης;
- Ποια θεωρητικά μοντέλα θα ξεχώριζα, για να εξετάσω;
- Ποιον θα ήθελα να επιλέξω για Υπεύθυνο Επόπτη της διπλωματικής μου εργασίας; • Πως έρχομαι σε επαφή με τον πιθανό Υπεύθυνο Επόπτη της διπλωματικής μου εργασίας;

2) **18/3/2021 – Επιλογή θέματος διπλωματικής εργασίας, χτίσιμο ερευνητικού σκεπτικού και επιλογή των κατάλληλων θεωρητικών μοντέλων.**

   Διδάσκουσα: Ειρήνη Καρακασίδου

Έως το δεύτερο μάθημα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να έχουν έρθει σε επαφή με τον πιθανό Υπεύθυνο Επόπτη της διπλωματικής τους εργασίας και να έχουν

προσεγγίσει περισσότερο το θέμα της διπλωματικής τους εργασίας μέσω της μελέτης της σχετικής βιβλιογραφίας. Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος θα εξεταστούν τα παρακάτω ζητήματα εξατομικευμένα για κάθε φοιτητή ή φοιτήτρια αλλά και ομαδικά:

- Τι εντόπισα στην πρώτη ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας;
- Ποιο είναι το θέμα της διπλωματικής μου εργασίας;
- Ποια είναι η σημαντικότητα της μελέτης του;
- Ποια είναι η πρωτοτυπία του θέματος;
- Ποιο είναι το ερευνητικό σκεπτικό της μελέτης μου;
- Σε ποια θεωρητικά μοντέλα θα στηριχτεί το ερευνητικό μου σκεπτικό;

3) 22/4/2021 – Καταγραφή και αποτύπωση της σχετικής βιβλιογραφίας. Αποτύπωση των ερευνητικών ερωτημάτων. Διδάσκουσα: Ειρήνη Καρακασίδου

Έως το τρίτο μάθημα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να έχουν επιλέξει τον Υπεύθυνο Επόπτη της διπλωματικής τους εργασίας και να έχουν συζητήσει αναλυτικά μαζί του το ερευνητικό τους σκεπτικό και τα θεωρητικά μοντέλα, στα οποία θα στηριχτούν. Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος θα εξεταστούν τα παρακάτω ζητήματα εξατομικευμένα για κάθε φοιτητή ή φοιτήτρια αλλά και ομαδικά:

- Σε ποια θεωρητικά μοντέλα θα στηριχτεί το ερευνητικό μου σκεπτικό;
- Πως θα αποτυπώσω την υπάρχουσα βιβλιογραφία στο θεωρητικό μέρος της διπλωματικής μου εργασίας;
- Ποιες ενότητες θα πρέπει να περιλαμβάνει η εισαγωγή της διπλωματικής μου εργασίας; • Ποιες έννοιες θα πρέπει να παρουσιάσω στην εισαγωγή της διπλωματικής μου εργασίας;
- Ποιο στυλ γραφής και βιβλιογραφικών παραπομπών ακολουθούμε στο επιστημονικό γραπτό κείμενο;
- Πως θα παρουσιάσω το ερευνητικό μου σκεπτικό στην εισαγωγή της εργασίας μου;
- Ποιος είναι ο σκοπός της μελέτης μου;
- Ποια είναι τα ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία καλούμαι να απαντήσω;

4) 20/5/2021 – Αποτύπωση των ερευνητικών υποθέσεων. Επιλογή της κατάλληλης ερευνητικής και στατιστικής μεθόδου.

Διδάσκων: Χρήστος Πεζηρκιανίδης

Έως το τέταρτο μάθημα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να έχουν συζητήσει με τον Υπεύθυνο Επόπτη της διπλωματικής τους εργασίας και να έχουν αποφασίσει πως θα είναι δομημένο το θεωρητικό μέρος της εργασίας τους και ποια θα είναι τα ερευνητικά ερωτήματα, στα οποία θα πρέπει να απαντήσουν. Επίσης, θα πρέπει να έχουν γράψει το μεγαλύτερο μέρος αυτού. Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος θα

εξεταστούν τα παρακάτω ζητήματα εξατομικευμένα για κάθε φοιτητή ή φοιτήτρια αλλά και ομαδικά:

- Ποιες είναι οι ερευνητικές υποθέσεις, τις οποίες θα εξετάσει η μελέτη μου;
- Ποια βιβλιογραφικά δεδομένα τις υποστηρίζουν;
- Ποια είναι η καταλληλότερη μέθοδος, για να ερευνήσω το θέμα της διπλωματικής μου εργασίας;
- Ποιοι θα είναι οι συμμετέχοντες στη μελέτη;
- Ποια εργαλεία θα χρησιμοποιηθούν;
- Ποια θα είναι η διαδικασία, που θα ακολουθήσω;
- Ποιες στατιστικές αναλύσεις θα πρέπει να επιλέξω, για να απαντήσω στα ερευνητικά ερωτήματα της μελέτης μου;

5) **10/6/2021 – Ολοκλήρωση εργασιών και συζήτηση. Διδάσκων:** Χρήστος Πεζηρκιανίδης

Έως το πέμπτο μάθημα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει έπειτα από συνεννόηση με τον Υπεύθυνο Επόπτη της διπλωματικής τους εργασίας να έχουν ολοκληρώσει τη συγγραφή του θεωρητικού μέρους της εργασίας τους και μέρους της μεθόδου, που θα ακολουθήσουν. Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος θα συζητηθούν εξατομικευμένα για κάθε φοιτητή ή φοιτήτρια αλλά και ομαδικά σκοτεινά σημεία ή απορίες για τη συγγραφή του εισαγωγικού και του μεθοδολογικού μέρους της εργασίας τους ή για τα πρακτικά βήματα, τα οποία χρειάζεται να ακολουθήσουν κατά τη μελέτη τους.

Σεμινάριο ΙΙ: Βιωματικό Εργαστήριο Εφαρμογής της Θετικής Ψυχολογίας

(Κωδικός μαθήματος: 60Μ137 – ECTS: 5)

Περίληψη μαθήματος: Ερευνητές και εκπρόσωποι φορέων, με συνεισφορά στην κοινότητα, παρουσιάζουν επιλεγμένες παρεμβάσεις και εφαρμογές, σε ποικίλα πεδία διαπροσωπικού και κοινοτικού χαρακτήρα σχετικά με τον κλάδο της θετικής ψυχολογίας. Η παρουσίαση των παρεμβάσεων περιλαμβάνει αναλυτική αναφορά στους στόχους, τις μεθόδους, τα αποτελέσματα και την αξιολόγηση των εφαρμοσμένων προγραμμάτων θετικής ψυχολογίας στο πεδίο, καθώς και βιωματικές ασκήσεις στις οποίες θα συμμετέχουν ενεργά οι φοιτητές/φοιτήτριες. Στόχος είναι η εμπέδωση των θεωρητικών αρχών και των ερευνητικών μεθοδολογιών της θετικής ψυχολογίας στην πράξη, μέσω του κριτικού αναστοχασμού και της προσωπικής βιωματικής συμμετοχής των φοιτητών. Στο τέλος του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να γνωρίζουν μία πληθώρα από διαφορετικές εφαρμογές της θετικής ψυχολογίας σε ένα εύρος πεδίων στην κοινότητα και σε επιμέρους φορείς, ενώ παράλληλα θα έχουν αναπτύξει μια σειρά από δεξιότητες και τεχνικές θετικής ψυχολογίας τις οποίες θα μπορούν να εφαρμόζουν στην πράξη. Το μάθημα αναμένεται να συμβάλει στην ανάπτυξη της δυνατότητας σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης παρεμβάσεων στο πεδίο, τόσο στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των φοιτητών, όσο και στο πλαίσιο της ερευνητικής διπλωματικής εργασίας.

Ημέρες και ώρες διδασκαλίας: Τετάρτη, 18:00 - 21:00

Τρόπος διεξαγωγής διαλέξεων: Σύγχρονη διαδικτυακή εκπαίδευση

Τρόπος βαθμολόγησης:

100% Ατομική γραπτή εργασία: οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν σε δομημένο πρότυπο ερωτήσεων προσωπικού αναστοχασμού, κριτικής σκέψης και εμπέδωσης γνώσεων ανά θεματική, με βάση το υλικό που θα έχει αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας σε κάθε εισήγηση.

Στόχοι της εργασίας θα είναι:

(α) η σύνδεση της εφαρμοσμένης γνώσης στο πεδίο με την υπάρχουσα θεωρία και έρευνα της θετικής ψυχολογίας στο υπό μελέτη αντικείμενο,

(β) ο προσωπικός αναστοχασμός σε σχέση με τη βιωματική εμπειρία με το υλικό/παρουσίαση κάθε θεματικής, και

(γ) προτάσεις για για περαιτέρω εφαρμογές και έρευνα στην υπό εξέταση θεματική, τόσο ευρύτερα όσο και σε σχέση με τη διπλωματική εργασία του φοιτητή/της φοιτήτριας στο ΠΜΣ. **Επιτρεπτές απουσίες:** Δύο (2)

Υπεύθυνος Μαθήματος

Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας, v.yiotsidi@panteion.gr

Πρόγραμμα μαθημάτων

1) **3/3/2021 – Εισαγωγή στο μάθημα - «Η Θετικότητα υπάρχει μέσα μας, απλά χρειάζεται υπενθύμιση» - Συνδέσεις Εμψύχωσης Διδάσκουσες:** Άννα Π. Μερτζάνη & Βασιλική Γιωτσίδη

2) **10/3/ 2021 – Το δεύτερο κύμα της Θετικής Ψυχολογίας**
   Διδάσκουσες: Κατερίνα Ζύμνη & Βασιλική Γιωτσίδη

3) **17/3/2021 - Κλινικές εφαρμογές της ψυχοεκπαίδευσης στη χρόνια σωματική νόσο υπό το πρίσμα της Θετικής Ψυχολογίας: Η περίπτωση της Μονάδας Πόνου του ΠΓΝ "ΑΤΤΙΚΟΝ"**
   Διδάσκουσες: Μίνα Καλμαντή & Βασιλική Γιωτσίδη

4) **24/3/2021 – Εισαγωγή στο Solution-Focused Coaching Model - Σύνδεση με τη Θετική Ψυχολογία**
   Διδάσκων: Ελευθέριος Κατσιμάνης

5) **31/3/2021 – Βασικά στάδια εφαρμογής του Solution-Focused Coaching Model**
   Διδάσκων: Ελευθέριος Κατσιμάνης

6) **7/4/2021 - Βιωματικό Εργαστήρι «Εργαλεία Θετικότητας και πώς να τα χρησιμοποιήσετε (!)»**
   Διδάσκοντες: Ηλίας-Μιχάλης Ραφαήλ & Χαρά Σπυροπούλου

7) **14/4/2021 - Εφαρμογή των βασικών εννοιών της Θετικής Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση**
   Διδάσκοντες: Γεώργιος Α. Κουγιουμτζής & Βασιλική Γιωτσίδη

8) **21/4/2021 - Χτίζοντας μια θετική οργανωσιακή κουλτούρα: Πρακτικές εφαρμογές Θετικής Ψυχολογίας στους οργανισμούς Διδάσκουσα:** Δέσποινα Μάντεση

9) **12/5/2021 - Δουλεύοντας καταξιωτικά με ομάδες και κοινότητες**
   Διδάσκων: Αλέξης Μπράϊλας

10) **19/5/2021 – Πολυτροπικές προσεγγίσεις και ομαδικές παρεμβάσεις: Η δημιουργία ως σύνδεση Διδάσκων:** Αλέξης Μπράϊλας

11) **26/5/2021 - Κοινωνικά δίκτυα και ενδοατομική συναισθηματική διαχείριση: Μηχανισμοί ανάδρασης ως προγνωστικοί παράγοντες στην εμφάνιση καταθλιπτικής διαταραχής**

    Διδάσκουσα: Ευθυμία Λιάκου & Βασιλική Γιωτσίδη

12) **2/6/ 2021 – Προαγωγή της ψυχικής ανθεκτικότητας στα σχολεία**

    Διδάσκουσες: Δέσποινα Κατσούδα & Παναγιώτα Ιακωβάκη

13) **9/6/2021 - Εφαρμογές Θετικής Ψυχολογίας στον χώρο εργασίας Διδάσκουσα:** Ελισάβετ Γεωργίου

Περίγραμμα μαθημάτων

1) **3/3/2021 – Εισαγωγή στο μάθημα - «Η Θετικότητα υπάρχει μέσα μας, απλά χρειάζεται υπενθύμιση» - Συνδέσεις Εμψύχωσης Διδάσκουσες:** Άννα Π. Μερτζάνη & Βασιλική Γιωτσίδη

Θα πραγματοποιηθεί εισαγωγή στο μάθημα, στο περιεχόμενο, τους στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και την αξιολόγηση του μαθήματος. Στη συνέχεια, με τη συμμετοχή των φοιτητών, μέσω βιωματικών ασκήσεων και αφήγησης:

- Θα ανακαλύψουμε για μια ακόμη φορά τη θετικότητα μέσα μας και γύρω μας.
- Θα την ορίσουμε αναγνωρίζοντάς την μέσα από την εξελικτική μας πορεία.
- Θα την προσεγγίσουμε κάνοντας Συνδέσεις μέσα στο καθημερινό γίγνεσθαι.
- Θα την υπενθυμίσουμε και θα την ενδυναμώσουμε, κάνοντας παρεμβάσεις μέσω Εμψύχωσης.

Προτεινόμενες πηγές:

- Εισαγωγή στην Θετική Ψυχολογία, εκδ. Τόπος 2011, Σταλίκας Α. & Μυτσκίδου Π. - Ψυχολογία της ύπαρξης, εκδ. Δίοδος 1995, Maslow A.
- Εμψύχωση Ομάδας με τη Συνθετική Παιγνιόδραση: Η Εμψύχωση, εκδ. Εμψύχωσις 2020, Μπενετή Φρόσω.

2) **10/3/ 2021 – Το δεύτερο κύμα της Θετικής Ψυχολογίας**

    Διδάσκουσες: Κατερίνα Ζύμνη & Βασιλική Γιωτσίδη

Στο μάθημα θα αναπτυχθούν θέματα που σχετίζονται με τις δυσκολίες που καλείται να αντιμετωπίσει το άτομο στη ζωή. Η μελέτη των σκοτεινών σημείων της ύπαρξης θα πραγματοποιηθεί από τη σκοπιά της Θετικής ψυχολογίας και της συνεχούς ερευνητικής εξέλιξης της. Το ονομαζόμενο "Δεύτερο κύμα της θετικής ψυχολογίας" μελετά έννοιες όπως την έλλειψη νοήματος , την περατότητα, την αβεβαιότητα και τη θλίψη με στόχο την αναγνώριση της συμβολής των φαινομενικά δύσκολων θεμάτων στο χτίσιμο μιας καλής και λειτουργικής ζωής. Θα επανεξεταστούν επίσης έννοιες που θεωρούνται αδιαμφισβήτητα "θετικές" με κύριο στόχο την περαιτέρω επεξεργασία τους και επαναπροσδιορισμό.

Προτεινόμενες πηγές:

- Ivtzan, I., Lomas, T., Hefferon, K., & Worth, P. (2015). *Second wave positive psychology: Embracing the dark side of life*. Routledge.
- Lomas, T., & Ivtzan, I. (2016). Second wave positive psychology: Exploring the positive–negative dialectics of wellbeing. *Journal of Happiness Studies*, *17*(4), 1753-1768.
- Lomas, T. (2016). Positive psychology–the second wave. *The Psychologist*, *29*, 536-539.

- Wong, P. T. (2019). Second wave positive psychology's (PP 2.0) contribution to counselling psychology. *Counselling Psychology Quarterly*, *32*(3-4), 275-284.
- Lomas, T. (2016). The art of second wave positive psychology: Harnessing Zen aesthetics to explore the dialectics of flourishing. *Intern*

3) 17/3/2021 - Κλινικές εφαρμογές της ψυχοεκπαίδευσης στη χρόνια σωματική νόσο υπό το πρίσμα της Θετικής Ψυχολογίας: Η περίπτωση της Μονάδας Πόνου του ΠΓΝ "ΑΤΤΙΚΟΝ"

Διδάσκουσες: Μίνα Καλμαντή & Βασιλική Γιωτσίδη

Η Θεραπεία του Πόνου είναι δείκτης πολιτισμού ενός λαού και κανείς δεν πρέπει να ζει και να πεθαίνει με πόνο. Η παρουσία θετικών συναισθημάτων διευρύνει τη δημιουργικότητα και την ευελιξία της νοητικής διεργασίας και συμβάλλει στην ανάπτυξη της ψυχικής ανθεκτικότητας του ατόμου που αντιμετωπίζει αντίξοες συνθήκες ζωής. Σε αυτό το πλαίσιο, η παρουσίαση εστιάζει στα μοντέλα θετικής παρέμβασης, καθώς είναι σε σημαντικό βαθμό αποτελεσματικά στην αύξηση της ψυχικής ευεξίας και της ελπίδας, καθώς και στη μείωση των καταθλιπτικών συμπτωμάτων, όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα σχετικής μετα-ανάλυσης σε κλινικό πληθυσμό.

Προτεινόμενες πηγές:

- Ambrosio, L., Senosiain Garcia, J.M., Riverol Fernandez, M., Anaut Bravo, S., Diaz de Cerio Ayesa, S. et al. (2015). Living with chronic illness in adults: A concept analysis. J Clin Nurs, 24, 2357-2367.
- Association for Specialists in Group Work (2000). Professional standards for the training of group workers. The Journal for Specialists in Group Work, 25(4):327-342.
- Brown, N. (2011). Psychoeducational Groups: Process and Practice (3rd ed.). New York: Brunner-Routledge.
- Brown, S.C., Glass, J. M. & Park, D.C. (2002). The relationship of pain and depression to cognitive function in rheumatoid arthritis patients. Pain, 96(3): 279-284.
- Carver, C.S. & Connor-Smith, J. (2010). Personality and coping. Annual Review of Psychology, 61(1): 679-704.
- Coghill, R.C. (2010). Individual differences in the subjective experience of pain: new insights into mechanisms and models. Headache: The Journal of Head and Face Pain, 50(9): 1531-1535.
- Seligman, M.E.P. (2011). Flourish - A new understanding of happiness and well-being - and how to achieve them. London, UK: Nicholas Brealey Publishing.
- WHO (2019). What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review.

4) 24/3/2021 – Εισαγωγή στο Solution-Focused Coaching Model - Σύνδεση με τη Θετική Ψυχολογία

Διδάσκων: Ελευθέριος Κατσιμάνης

Η εισήγηση αφορά στην παρουσίαση του μοντέλου solution focused coaching model. Ένα ευρέως διαδεδομένο μοντέλο το οποίο βασίζεται στις αρχές της θετικής ψυχολογίας και χρησιμοποιείται και στα πλαίσια της brief psychotherapy. Την πρώτη μέρα θα γίνει εισαγωγή στο μοντέλο, καθώς και ενα sample session για να υπάρξει και βιωματική προσέγγιση.

Προτεινόμενη πηγή:

- Connie, E., Metcalf, L., & LPC-S, L. S. (2009). The art of solution focused therapy. Springer Publishing Company

5) 31/3/2021 – Βασικά στάδια εφαρμογής του Solution-Focused Coaching Model

Διδάσκων: Ελευθέριος Κατσιμάνης

Τη δεύτερη μέρα θα γίνει η παρουσίαση των βασικών 6 σταδίων στα οποία βασίζεται το solution focused coaching model σε συνδυασμό με ασκήσεις, έτσι ώστε να

αφομοιωθούν καλύτερα. Όταν θα ολοκληρωθεί το μάθημα, οι φοιτητές θα είναι σε θεση να γνωρίζουν τις βασικές αρχές του solution focused coaching model, την σύνδεσή του με την θετική ψυχολογία και την πρακτική του εφαρμογή.

Προτεινόμενη πηγή:

- Connie, E., Metcalf, L., & LPC-S, L. S. (2009). The art of solution focused therapy. Springer Publishing Company

6) 7/4/2021 - Βιωματικό Εργαστήριο «Εργαλεία Θετικότητας και πώς να τα χρησιμοποιήσετε (!)»

Διδάσκοντες: Ηλίας Ραφαήλ και Χαρά Σπυροπούλου

Το εργαστήριο θα επιδιώξει να εμπλέξει τους συμμετέχοντες στη δοκιμή εργαλείων συμβουλευτικής σχετικών με τη θεωρία και τις εφαρμογές της Θετικής Ψυχολογίας, τα οποία αναπτύχθηκαν στα πλαίσια Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων από την 15ετή εμπειρία του Φορέα. Οι 3 ώρες θα είναι όλες διαδραστικές, ενώ οι συνάδελφοι θα έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν τα ολοκληρωμένα εργαλεία εντελώς δωρεάν για δική τους χρήση. Το εργαστήριο θα έχει την εξής δομή: Άσκηση Σπασίματος Πάγου (10’), Παρουσίαση Εισηγητών–ΑΜΚΕ ΙΑΣΙΣ (5’), Το Εργαστήρι και οι Σκοποί του (5’), Εργαλείο νο1: Κοιτώντας θετικά τον Εαυτό μου (40’), Διάλειμμα, Εργαλείο νο2: Καλλιεργώντας Ψυχική Ανθεκτικότητα (40’), Διάλειμμα, Εργαλείο νο3: Οριοθέτηση ως ένα θετικό βήμα στην Επικοινωνία (40’), Αξιολόγηση/ Συζήτηση (15’), Κλείσιμο (5’).

7) 14/4/2021 - Εφαρμογή των βασικών εννοιών της Θετικής Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση

Διδάσκοντες: Γεώργιος Α. Κουγιουμτζής & Βασιλική Γιωτσίδη

Η εκπαιδευτική συνεργασία αποβλέπει στην -αλληλεπιδραστική με τους φοιτητές στο πλαίσιο της ενεργητικής εμπλοκής- εισαγωγική προσέγγιση των βασικών εννοιών της Θετικής Ψυχολογίας στην εκπαίδευση (αισιοδοξία, ελπίδα, ψυχική ανθεκτικότητα, ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως ενθαρρυντικού παράγοντα διαμόρφωσης θετικών συναισθημάτων στο σχολικό περιβάλλον). Ακολούθως, θα υλοποιηθεί βιωματική άσκηση σε ομάδες, με την επεξεργασία ειδικά σχεδιασμένης μελέτης περίπτωσης, προκειμένου να δρομολογηθεί η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών, στο πλαίσιο της βιωματικής μάθησης, με στόχο την εμπέδωση των αρχών και των μεθόδων της θετικής ψυχολογίας στο σχολικό περιβάλλον, με πιθανή δραματοποίηση της μελέτης περίπτωσης, ως ενεργητικής εκπαιδευτικής τεχνικής. Μία, ακόμη πτυχή της όλης συνεργασίας είναι η εισαγωγική περιδιάβαση στο πεδίο του Storytelling Positive Counseling Psychology. Ειδικότερα, θα γίνει εισαγωγή στην έννοια και τις αρχές του Storytelling Counseling, τα βήματα σχεδιασμού και πλοκής του Storytelling, με

παρουσίαση ενδεικτικών ιστοριών και την απόπειρα σύνθεσης Storytelling στο πεδίο της Θετικής Ψυχολογίας, με εστίαση στον χώρο της εκπαίδευσης.

Προτεινόμενες πηγές:

- Baños, R. M., Etchemendy, E., Mira, A., Riva, G., Gaggioli, A., & Botella, C. (2017). Online positive interventions to promote well-being and resilience in the adolescent population: A narrative review. Frontiers in psychiatry, 8, 10.
- Stalikas, A., Kyriazos, T. A., Yotsidi, V., & Prassa, K. (2018). Using bifactor EFA, bifactor CFA and exploratory structural equation modeling to validate factor structure of the Meaning in Life Questionnaire, Greek version. Psychology, 9(03), 348.
- Κουδιγκέλη, Φ., & Γιωτσίδη, Β. (2020). Θετικές παρεμβάσεις στην Εκπαίδευση: Θεωρητικό υπόβαθρο και εμπειρικά δεδομένα. Στο Α. Σταλίκας, Β. Γιωτσίδη & Ε. Καρακασίδου (Επιμ.), Κατακτώντας την ευημερία: Θετικές παρεμβάσεις, τεχνικές & βιωματικές ασκήσεις (σσ. 491-568). Αθήνα: Τόπος.
- https://www.positiveemotions.gr/
- https://www.ggs.vic.edu.au/Institute
- https://positiveeducation.myshopify.com/pages/about-our-peec-curriculum

8) 21/4/2021 - Χτίζοντας μια θετική οργανωσιακή κουλτούρα: Πρακτικές εφαρμογές Θετικής Ψυχολογίας στους οργανισμούς Διδάσκουσα: Δέσποινα Μάντεση

Η εισήγηση θα ξεκινήσει με μια περιγραφή του σύγχρονου επιχειρηματικού περιβάλλοντος και των επιπτώσεών του στη λειτουργία των οργανισμών, θα συνεχίσει με τη θεωρητική και πρακτική έννοια της Οργανωσιακής Κουλτούρας και θα καλύψει το ρόλο και τις αρμοδιότητες μιας Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού. Επιπλέον, θα συμπεριλάβει προτεινόμενες παρεμβάσεις που σχετίζονται με την Θετική Ψυχολογία και μπορούν να αξιοποιηθούν από τους οργανισμούς για ν' ανταποκριθούν στα νέα δεδομένα.

Προτεινόμενη πηγή:

- Organization Development: A practitioner's guide for OD and HR, CheungJudge M. & Holbeche L. (2015), KoganPage,

9) 12/5/2021 - Δουλεύοντας καταξιωτικά με ομάδες και κοινότητες

Διδάσκων: Αλέξης Μπράϊλας

Σύμφωνα με τον κοινωνικό κονστρουκτιονισμό, η έρευνα δεν ανακαλύπτει αλλά συνκατασκευάζει τον κόσμο που μελετά. Σε αυτό το επιστημολογικό πλαίσιο, η

Καταξιωτική Διερεύνηση (Appreciative Inquiry) ως ερευνητική μέθοδος και πρακτική δεν ενδιαφέρεται να ανακαλύψει το τι υπάρχει, αλλά να επιτρέψει σε μια ομάδα να αποκαλύψει η ίδια το τι θα μπορούσε να γίνει, ποιες είναι οι δυνατότητές της και που μπορεί να φτάσει. Η καταξιωτική διερεύνηση επιδιώκει να αναδείξει αυτό που λειτουργεί αποδοτικά σε έναν οργανισμό ή μια κοινότητα, μέσα από το μοίρασμα καταξιωτικών αφηγήσεων και το προσωπικό και συλλογικό ονείρεμα των συμμετεχόντων. Σε αυτή την ενότητα θα γνωρίσουμε το θεωρητικό υπόβαθρο της καταξιωτικής διερεύνησης και θα δοκιμάσουμε βιωματικά μερικές πρακτικές της.

Προτεινόμενες πηγές:

- Bushe, G. (2012). Foundations of appreciative inquiry: History, criticism and potential (Feature Choice article). Appreciative Inquiry Practitioner, 14(1), 8–20.
- McAdam, E., & Lang, P. (2003). Working in the Worlds of Children: Growing, Schools, Families, Communities Through Imagining. The International Journal of Narrative Therapy and Community Work, 2003, 48.

10) 19/5/2021 – Πολυτροπικές προσεγγίσεις και ομαδικές παρεμβάσεις: Η δημιουργία ως σύνδεση

Διδάσκων: Αλέξης Μπράϊλας

Στην ενότητα αυτή θα μελετήσουμε την αξιοποίηση πολυτροπικών τεχνημάτων στο πλαίσιο μια ομαδικής διεργασίας. Με τον όρο πολυτροπικά τεχνήματα αναφερόμαστε σε κατασκευές που αξιοποιούν και άλλες τροπικότητες πέραν της λεκτικής επικοινωνίας, όπως ενδεικτικά ψηφιακές ιστορίες, photovoice, κατασκευές lego, ιχνογραφήματα, χειροτεχνία, ανθρώπινα γλυπτά και κάθε άλλου είδους κατασκευή. Η αξιοποίηση του μη-λεκτικού καναλιού της επικοινωνίας επιτρέπει το μοίρασμα και τη σύνδεση μέσα από διαδικασίες που εμπεριέχουν λιγότερη προσωπική έκθεση και επομένως βιώνονται ως πιο ασφαλείς από τους συμμετέχοντες. Στην ενότητα αυτή θα γνωρίσουμε το θεωρητικό υπόβαθρο και θα δοκιμάσουμε βιωματικά μερικές πολυτροπικές πρακτικές στο πλαίσιο μιας ομαδικής διεργασίας, σε συνέχεια και σε συνδυασμό με την προηγούμενη ενότητα της καταξιωτικής διερεύνησης

Προτεινόμενες πηγές:

- De Vecchi, N., Kenny, A., Dickson-Swift, V., & Kidd, S. (2016). How digital storytelling is used in mental health: A scoping review. International Journal of Mental Health Nursing, 25(3), 183–193. https://doi.org/10.1111/inm.12206
- Gauntlett, David, & Thomsen, Bo Stjerne (2013), Cultures of Creativity, Billund: LEGO Foundation. https://westminsterresearch.westminster.ac.uk/download/38225964b63ebf0282986e599e638bf8a5d12729f4062ccb69613b10483a2d77/3199158/Gauntlett_2 013.pdf
- Gauntlett, D. (2011). Making is connecting, London: Polity Press

11) 26/5/2021 - Κοινωνικά δίκτυα και ενδοατομική συναισθηματική διαχείριση: Μηχανισμοί ανάδρασης ως προγνωστικοί παράγοντες στην εμφάνιση καταθλιπτικής διαταραχής

Διδάσκουσες: Ευθυμία Λιάκου & Βασιλική Γιωτσίδη

Η εισήγηση θα περιλαμβάνει καταρχήν μία σύντομη περιγραφή της εν λόγω μελέτης, καθώς και αναλυτική αναφορά στην κατάθλιψη, στα κοινωνικά δίκτυα και την κοινωνική υποστήριξη (social support), στην σχετική έρευνα, τις δυσκολίες, τα ερευνητικά εργαλεία πάνω στο συγκεκριμένο θέμα. Θα ακολουθήσει στη συνέχεια συζήτηση γύρω από τα αποτελέσματα και θα πραγματοποιηθούν βιωματικές ασκήσεις. Στους φοιτητές θα δοθούν εκ των προτέρων να απαντήσουν οι ίδιοι στα εξής ερωτηματολόγια: Κλίμακα εκτίμησης ψυχοπιεστικών συμβάντων ζωής, Κλίμακα Κοινωνικής Υποστήριξης και Καταγραφή της κοινωνικής δυναμικής των ανθρώπινων σχέσεων και των υποκειμένων με το κοινωνικό τους δίκτυο. Θα παρουσιαστεί η εφαρμογή των αρχών θετικής ψυχολογίας (εσωτερική και εξωτερική ενίσχυσηανατροφοδότηση) σε σχέση με το θέμα και θα επιχειρηθεί η απεστίαση από την κλινική διαταραχή και η εστίαση στις λειτουργικές πλευρές του ατόμου (Εξωτερική ανατροφοδότηση: εστίαση στη θετική πλευρά των σχέσεων και συναισθημάτων, δημιουργία θετικών σχέσεων. Εσωτερική ανατροφοδότηση: Εστίαση στη θετική πλευρά του εαυτού).

Προτεινόμενες πηγές:

- Alloy, L. B., Abramson, L. Y., Whitehouse, W. G., Hogan, M. E., Tashman, N. A., Steinberg, D. L., Rose, D. T., & Donovan, P. (1999). Depressogenic cognitive styles: Predictive validity, information processing and personality characteristics, and developmental origins. Behaviour Research and Therapy,37,503–531.
- Alloy, L. B., Abramson, L. Y., Tashman, N. A., Berrebbi, D. S., Hogan, M. E., Whitehouse, W. G., Crossfield, A. G., Morocco, A. (2001). Developmental Origins of Cognitive Vulnerability to Depression: Parenting, Cognitive, and Inferential Feedback Styles of the Parents of Individuals at High and Low Cognitive Risk for Depression. Cognitive Therapy and Research. Volume 25, Issue 4, pp 397-423 3.
- Alloy, L. B., Lipman, A. J. (1992). Depression and selection of positive and negative social feedback: Motivated preference or cognitive balance? Journal of Abnormal Psychology, Vol 101(2), 310-313.
- Bausch, K.C. (2001). The Emerging Consensus in Social Systems Theory. Kluwer Academic Publishers. Dordrecht.
- Bavelas, A. (1948). A mathematical model for group structure. Human Organizations, vol. 7, pp. 16-30.

- Beck, A. T. (1987). Cognitive models of depression. Journal of Cognitive Psychotherapy: An International Quarterly,1,5–37.
- Coryell, W., Endicott, J., Winokur, G. (1992). Anxious syndromes as epiphenomena of primary major depression: outcome and family psychopathology. J. Psychiatry, vol. 149(1):100–107.
- Dijk, E., Cremer, D. D., Mulder, L. B., Stouten, J. (2008). "How Do We React to Feedback in Social Dilemmas?" In Biel, Eek, Garling & Gustafsson, (eds.), New Issues and Paradigms in Research on Social Dilemmas, New York: Springer.
- Eve, R. A., Horsfall, S., Lee M. E. (1997). Chaos, Complexity and Sociology. Myths models and theories. N.Y, Sage Publications.

12) 2/6/2021 – Προγράμματα & βιωματικές παρεμβάσεις πρόληψης και ενδυνάμωσης της ψυχικής ανθεκτικότητας στη σχολική κοινότητα: Από την θεωρία στην Πράξη και την Πρακτική

Διδάσκουσες: Δέσποινα Κατσούδα & Παναγιώτα Ιακωβάκη

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: Α. Παρουσίαση του Προγράμματος: "Ζώντας και Μαθαίνοντας Μαζί- Ευαισθητοποίηση, Πρόληψη Ψυχικών Διαταραχών και Ενδυνάμωση της Ψυχικής Ανθεκτικότητας στις Σχολικές Μονάδες" της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος, Β. Βιωματικό Εργαστήριο: «Ζώντας και δημιουργώντας Μαζί». Τεχνικές ενδυνάμωσης, και Γ. Αναστοχασμός- Συζήτηση – Συμπεράσματα.

Προτεινόμενες πηγές:

Αρχείο Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος:

- Εγχειρίδιο Αγωγής Κοινότητας: Αλληλεγγύη, Δικτύωση, Συμμαχίες και άσκηση πίεσης στα κέντρα λήψης Αποφάσεων
- Σακελλαρόπουλος Π. και συν. (2016), «Αγωγή Κοινότητας, Αλληλεγγύη, Δικτύωση, Συμμαχίες και Άσκηση Πίεσης στα Κέντρα Λήψης Αποφάσεων (Lobbying)», Εγχειρίδιο Αγωγής Κοινότητας, Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής και Ψυχικής Υγείας & Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Ενηλίκων, Αθήνα
- Σακελλαρόπουλος Π. και συν. (2010), «Θεμέλιο της Ψυχιατρικής ο θεραπευτικός δεσμός θεραπευτή – θεραπευόμενου», Παπαζήσης, Αθήνα
- Φραγκούλη - Σακελλαροπούλου Α., (2007) «Κινητή Ψυχιατρική Μονάδα Ν. Φωκίδας: Πρόληψη, Έγκαιρη Παρέμβαση και Περίθαλψη στην Κοινότητα», Παπαζήσης, Αθήνα
- LOBROT M. (2015). Ζώντας μαζί – Η μη κατευθυντικότητα στη ζωή μας. Εκδ. Αρμός, Αθήνα.
- LOBROT M. (2018). Από την ηδονή στην τρέλα. Εκδ. Αρμός, Αθήνα

- Μπακιρτζής Κ. 1996. Η δυναμική της αλληλεπίδρασης στην επικοινωνία, εκδ. Gutenberg, Αθήνα. - Μπακιρτζής Κ. 2002. Επικοινωνία και Αγωγή, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- http://www.ndi.com.gr/
- http://www.inpsy.gr/el/digital-library/arthra/arthra-ellinika/168-2012-10-06-08-54-39
- http://www.inpsy.gr/el/digital-library/arthra/arthra-ellinika/167-2012-10-06-08-50-53

13) 9/6/2021 - Εφαρμογές Θετικής Ψυχολογίας στον χώρο εργασίας Διδάσκουσα: Ελισάβετ Γεωργίου

Στο μάθημα αυτό θα γίνει αναφορά στους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους στην εργασία και περιγραφή δράσεων που ενισχύουν τη θετικότητα σε ένα εργασιακό περιβάλλον. Αρχικά θα δοθεί το θεωρητικό πλαίσιο σχετικά με την έννοια και τη σπουδαιότητα των ψυχοκοινωνικών κινδύνων, καθώς και τα θεωρητικά μοντέλα που συμβάλλουν στην αύξηση θετικών συμπεριφορών στο χώρο εργασίας με τα επιμέρους οφέλη για την επιχείρηση και τους εργαζόμενους. Επίσης, θα γίνει αναφορά στην ανάπτυξη της ψυχικής ανθεκτικότητας σε επίπεδο ατόμων, ομάδας και εταιρείας. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν παραδείγματα εφαρμογών σε εταιρείες διαφορετικών μεγεθών και κλάδων. Στο τέλος του μαθήματος θα δοθούν ασκήσεις στους συμμετέχοντες, ανά ομάδα, με μελέτες περίπτωσης για να δουλέψουν το σχεδιασμό προγράμματος ευεξίας, την ανάπτυξη της ψυχικής ανθεκτικότητας στους εργαζόμενους και τρόπους πρόληψης των ψυχοκοινωνικών κινδύνων.

Προτεινόμενες πηγές:

- http://www.iloencyclopaedia.org/part-v-77965/psychosocial-and-organizational-factors
- https://osha.europa.eu/el/themes/psychosocial-risks-and-stress
- https://ccohs.ca/oshanswers/psychosocial/mentalhealth_risk.html
- https://positivepsychology.com/perma-model/
- https://ppc.sas.upenn.edu/learn-more/perma-theory-well-being-and-perma-workshops
- https://www.apa.org/topics/resilience

Σύντομα Βιογραφικά Εισηγητών

1) **3/3/2021 –** Άννα Π. Μερτζάνη

Κοινωνιολόγος - Εμψυχώτρια, MSc "Εφαρμοσμένη Θετική Ψυχολογία & Ψυχολογία Coaching"

Ο ενθουσιασμός μου για μάθηση και δημιουργικότητα, το κέφι μου για ζωή και η αγάπη μου για τον άνθρωπο, με οδήγησαν να αναζητήσω σπουδές στον κλάδο των ανθρωπιστικών επιστημών. Σπούδασα Κοινωνιολογία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, Μεταπτυχιακές σπουδές (MSc) στην "Εφαρμοσμένη Θετική Ψυχολογία & Ψυχολογία Coaching" του University of East London. Είμαι μέλος της Ε.Ε.ΘΕ.ΨΥ. και κάτοχος του Διπλώματος "Θετική Ψυχολογία". Έχω παρακολουθήσει και ολοκληρώσει σεμινάρια και προγράμματα εξειδίκευσης: στην Συμβουλευτική, Mentoring και στον Νευρολωσσικό Προγραμματισμό του Πανεπιστημίου Αιγαίου και στην Ανάλυση

Συμπεριφοράς στο ΚΕΔΙΒΙΜ Παντείου από την Ελληνική Κοινότητα Ανάλυσης Συμπεριφοράς. Επαγγελματικά δραστηριοποιούμαι ως Εμψυχώτρια συντονίζοντας ομάδες διασκέδασης, μοιράζοντας χαρά σε μικρούς και μεγάλους με "ντουζ θετικότητας"!! Αγαπημένα μότο: "Ό,τι έχουμε πολύ είναι για να μοιράζεται και πάλι θα πολλαπλασιάζεται" και «Όλοι μαθητές στη ζωή, κάθε μέρα καλούμαστε να ζούμε μαθαίνοντας για να αναπτύξουμε το καλύτερο εγώ μας!!»

2) **10/3/ 2021 –** Κατερίνα Ζύμνη

Η Κατερίνα Ζύμνη, PhD κατέχει Μεταπτυχιακό στην Συμβουλευτική Ψυχολογία και Διδακτορικό στην Κλινική Ψυχολογία από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Έχει ολοκληρώσει μετεκπαιδεύσεις στην Αντλεριανή, στην Συστημική και στην Υπαρξιακή προσέγγιση στην ψυχοθεραπεία και συμβουλευτική. Το ερευνητικό της ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη μελέτη της αποτελεσματικότητας και διαδικασίας της ψυχοθεραπείας. Είναι ιδρυτικό μέλος, συν διευθύντρια, επόπτρια και εκπαιδεύτρια στο τετραετές πρόγραμμα της Ελληνικής Εταιρείας Υπαρξιακής Ψυχολογίας, γίγνεσθαι. Είναι ιδρυτικό μέλος και εκπαιδεύτρια στο Δίπλωμα Θετικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Εταιρείας Θετικής Ψυχολογίας. Εργάζεται ιδιωτικά με άτομα, οικογένειες και ομάδες.

3) **17/3/2021 -** Μίνα Καλμαντή

Εργοθεραπεύτρια Β' Ψυχιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ» , MSc στην

Προαγωγή της Υγείας, PhDc Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Διαθέτω κλινική εμπειρία στον σχεδιασμό και την υλοποίηση ψυχοκοινωνικών προγραμμάτων Εργοθεραπείας, τόσο στην οξεία φάση της νόσου, όσο και στη φάση της ψυχοκοινωνικής τους αποκατάστασης. Είμαι ακαδημαϊκή υπότροφος της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και έχω συμμετάσχει ως εισηγήτρια σε πλήθος προγραμμάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και εποπτείας επαγγελματιών ψυχικής υγείας. Στο πλαίσιο της Διδακτορικής μου Διατριβής εκπονώ ερευνητική εργασία με θέμα «Μελέτη της επίδρασης Συμβουλευτικής ψυχοεκπαιδευτικής προσέγγισης μέσω τέχνης σε ασθενείς με χρόνιο πόνο καλοήθους

αιτιολογίας». Σκοπός της μελέτης είναι να διερευνηθεί η επίδραση της Συμβουλευτικής παρέμβασης μέσω τέχνης στη θετική διαχείριση του χρόνιου πόνου καλοήθους αιτιολογίας. Συμμετοχές σε συνέδρια και δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά.

4) **24/3/2021 &**
5) **31/3/2021**

Ελευθέριος Κατσιμάνης, Master Life Coach, Trainer

Ο Ελευθέριος Κατσιμάνης είναι life coach και είναι από τους πρώτους Έλληνες που χρησιμοποίησαν τη μεθοδολογία του coaching στην προσωπική ανάπτυξη του ανθρώπου σε personal και business επίπεδο μέσω ατομικών συνεδριών. Έχοντας εκπαιδευτεί σε Ελλάδα και εξωτερικό στα κυριότερα μοντέλα coaching (solution focused coaching, creativity coaching, advanced life coaching, provocative coaching, nlp practitioner), τα τελευταία 5 έτη έχει διαμορφώσει το δικό του μοντέλο coaching το οποίο διδάσκει σε νέους coaches. Τα τελευταία 15 έτη έχει περισσότερες από 9.000 χιλιάδες ώρες εμπειρίας σε personal sessions και πολλά success stories από ανθρώπους που δούλεψαν μαζί του, ενώ συνεχίζει τις έρευνές του σχετικά με το τι οδηγεί τον άνθρωπο στο να μπορεί να ζει μια ζωή πλούσια σε νόημα και σε συμφωνία με τον εαυτό του. Πιστεύει ότι το κυριότερο καύσιμο του ανθρώπου είναι το νόημα και ότι ο άνθρωπος έχει εγγενή ικανότητα να νοηματοδοτεί τα πράγματα μέσα από τις σχέσεις που διαμορφώνει με αυτά. Στο Σήμερα συνεχίζει τις ατομικές συνεδρίες με καλλιτέχνες, πολιτικούς, opinion leaders, key point executives και γενικά με ανθρώπους που επιθυμούν να γνωρίσουν τον εαυτό τους και να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες τους. Το μότο του είναι "σχετίζομαι άρα υπάρχω".

6) **7/4/2021 -** Ηλίας-Μιχάλης Ραφαήλ και Χαρά Σπυροπούλου

Ο Ηλίας - Μιχάλης Ραφαήλ είναι Διευθυντής Κατάρτισης και εκπαίδευσης της ΑμΚΕ ΙΑΣΙΣ. Είναι Σύμβουλος/ Ψυχολόγος (BA Psychology) και Εκπαιδευτής Ενηλίκων (M.Ed Adult Education). Εργάζεται μεταξύ άλλων ως Συντονιστής Κατάρτισης στο ΚΕΚ ΙΕΚΕΠ και ως Project Manager σε Εθνικά και Ευρωπαϊκά Προγράμματα Κατάρτισης και Συμβουλευτικής. Είναι μέλος του Εργαστηρίου Οργάνωσης και Διοίκησης Υπηρεσιών και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.
Ανήκει στην ομάδα Experts της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εκπαίδευση και Επαγγελματική Κατάρτιση (DG Education Training, EC) και είναι αναγνωρισμένος εκπαιδευτής εκπαιδευτών από την Εθνική Αρχή ευρωπαϊκών προγραμμάτων «SALTO» της Τουρκίας, με πολλές ώρες κατάρτισης σε συνεργασία του πανεπιστημίου Akdeniz της Αττάλειας. Στην ΑμΚΕ ΙΑΣΙΣ προΐσταται του τμήματος Έρευνας και Ανάπτυξης (R & D και συντονίζει την ανάπτυξη και υλοποίηση Εθνικών και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.

Η Χαρά Σπυροπούλου είναι Ψυχολόγος και εργάζεται ως Ερευνήτρια και Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων στο Τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης της ΑμΚΕ ΙΑΣΙΣ. Έχει πτυχίο Ψυχολογίας (Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα,

Ελλάδα), Δίπλωμα στη Θετική Ψυχολογία/Θετική Συμβουλευτική και 4ετή εκπαίδευση στη Γνωστική και Συμπεριφορική Ψυχοθεραπεία (εν εξελίξει). Έχει συμμετάσχει σε περισσότερα από 40 ευρωπαϊκά προγράμματα (Νεολαίας και ΕΕΚ) ως Ερευνήτρια, και έχει οργανώσει και υλοποιήσει πολλά εκπαιδευτικά και βιωματικά σεμινάρια στο στον τομέα της μη τυπικής εκπαίδευσης ως Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων. Μεταξύ άλλων έχει κλινική εμπειρία από τη 2χρονη ενασχόλησή της στο οικοτροφείο της ΑμΚΕ ΙΑΣΙΣ, όπου συνεργάστηκε με άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας.

7) **14/4/2021 -** Γεώργιος Α. Κουγιουμτζής

Δρ. Παιδαγωγικής, Διδακτικής και Συμβουλευτικής Καθοδήγησης, Διδάσκων ΕΚΠΑ

Ο Γεώργιος Κουγιουμτζής του Ανδρέα μοιράζεται την αγάπη και την επιστημονική του ενασχόληση μεταξύ των πεδίων της Συμβουλευτικής και Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, των Επιστημών της Αγωγής και της Διδακτικής Μεθοδολογίας. Είναι Διδάκτωρ Παιδαγωγικής, Διδακτικής και Συμβουλευτικής Καθοδήγησης - Mentoring εκπαιδευτικών (ΦΠΨ/ΕΚΠΑ). Έχει διδάξει Συμβουλευτική και Εκπαιδευτική Ψυχολογία ή/και Διδακτική Μεθοδολογία στο ΕΚΠΑ, στο ΜΠΣ, ΠΕΣΥΠ και ΕΠΠΑΙΚ της ΑΣΠΑΙΤΕ, στο ΜΠΣ ΓΧΝ του ΕΑΠ και στο ΜΠΣ «Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας» του Neapolis University Pafos. Έχει δημοσιεύσεις σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και βιβλίων, καθώς και την επιστημονική επιμέλεια και συνεργατική συγγραφή δέκα βιβλίων. Είναι έγγαμος και πατέρας τριών θυγατέρων.

8) 21/4/2021 - Δέσποινα Μάντεση

Εργασιακή Ψυχολόγος – Σύμβουλος Ανθρώπινου Δυναμικού & Οργανωσιακής Ανάπτυξης https://www.linkedin.com/in/despina-mantesi/

Η Δέσποινα Μάντεση είναι ψυχολόγος με βασικό ενδιαφέρον την πρακτική εφαρμογή της επιστήμης της στην καθημερινή ζωή. Η φιλοδοξία της είναι να υποστηρίζει άτομα και οργανισμούς να αναπτύσσονται διαρκώς, αξιοποιώντας τις ανθρώπινες δυνατότητές τους. Τα πρώτα 20 χρόνια της καριέρας της δραστηριοποιήθηκε στο χώρο του HR (Human Resources), σε διάφορους οργανισμούς και κλάδους, μια πορεία που τη βοήθησε να κατανοήσει σε βάθος το επιχειρηματικό περιβάλλον και τα ανθρώπινα συστήματα. Αυτήν την περίοδο συνεργάζεται με εταιρείες συνεισφέροντας στην ανάπτυξη σύγχρονων πρακτικών διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, που φιλοδοξούν να ισορροπούν τις ανάγκες οργανισμούεργαζομένων και να κινητοποιούν θετική συναισθηματική δέσμευση, Παρέχει επίσης συμβουλευτική υποστήριξη σε ατομικό επίπεδο στο πλαίσιο προσωπικής ανάπτυξης. Σε ακαδημαϊκό επίπεδο, είναι πτυχιούχος Ψυχολογίας (Πάντειο Πανεπιστήμιο) και κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στην Εργασιακή Ψυχολογία (University of London). Έχει ολοκληρώσει το Πρόγραμμα Θετικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Εταιρείας Θετικής Ψυχολογίας και έχει συνεχίσει

την κατάρτισή της στην ψυχοθεραπεία RECBT (Rational Emotive Cognitive Behavioral Therapy).

9) 12/5/2021 &

10) 19/5/2021 - Αλέξης Μπράϊλας

Ο Αλέξιος Μπράιλας (PhD) είναι μέλος ΕΔΙΠ στο Τμήμα Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου. Διδάσκει μαθήματα ποιοτικών ερευνητικών μεθόδων, συστημικών παρεμβάσεων και εφαρμογών της ψυχολογίας στα νέα μέσα. Επίσης, σχεδιάζει και συντονίζει ομαδικά βιωματικά εργαστήρια και παρεμβάσεις σε φοιτητές και στην κοινότητα. Είναι τακτικό μέλος της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας (ΕΛΨΕ), της Ελληνικής Εταιρείας Συστημικής Θεραπείας (ΕΛΕΣΥΘ) και του Συλλόγου Ελλήνων Ψυχολόγων (ΣΕΨ). Είναι πιστοποιημένος θεραπευτής ομάδας και εκπαιδευτής ενηλίκων. Το ερευνητικό του έργο, καθώς και η διδακτική και ψυχολογική του πρακτική, εστιάζονται στη δυναμική της ομάδας ως εξελισσόμενου οργανισμού μάθησης, στην αναστοχαστική ομάδα και στην ενδυνάμωση των ανθρωπίνων συστημάτων στη σύγχρονη τεχνοκοινωνική πραγματικότητα.

11) 26/5/2021 - Ευθυμία Λιάκου, Ψυχολόγος, MSc. BSc., Υποψήφια Διδάκτωρ Ψυχολογίας

Γεννήθηκα στην Δεσκάτη Γρεβενών. Σπούδασα ψυχολογία στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και αποφοίτησα το 1993. Έχω εκπαιδευτεί στη Προσωποκεντρική προσέγγιση και στη Συμπεριφορική-Γνωσιακή Ψυχοθεραπεία. Επίσης εκπαιδεύτηκα στην αντιμετώπιση και κοινωνική επανένταξη ανηλίκων παραβατών και στον σχεδιασμό δράσεων ψυχοκοινωνικής στήριξης θυμάτων παράνομης διακίνησης και εμπορίας σε Εθνικό και Διεθνές επίπεδο. Είμαι κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου στην Οργανωτική και Οικονομική Ψυχολογία από το Πάντειο Πανεπιστήμιο και υποψήφια Διδάκτωρ του τμήματος ψυχολογίας, επίσης του Παντείου Πανεπιστημίου. Εργάστηκα ως το 2005 ως ψυχολόγος σε κέντρα προσαρμογής και διημέρευσης ατόμων με αναπηρίες και ψυχικές διαταραχές. Υπήρξα μέλος διευρωπαϊκής επιτροπής στη διερεύνηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και αυτόνομης διαβίωσης ΑμεΑ στην Αυστρία, Γαλλία και Γερμανία και στην υλοποίησή τους στην Ελλάδα. Από το 2006 μέχρι σήμερα, εργάζομαι ιδιωτικά ως ψυχολόγος. Παράλληλα, από το 2009 έως και σήμερα είμαι μέλος της εκπαιδευτικής ομάδας στο μετεκπαιδευτικό σεμινάριο Κλινικής Ψυχοπαθολογίας «Παναγιώτης Ουλής» της Α΄ Ψυχιατρικής κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγιεινής (ΕΠΙΨΥ).

12) 2/6/2021 – Δέσποινα Κατσούδα και Παναγιώτα Ιακωβάκη

Κατσούδα Δέσποινα, Ψυχοπαιδαγωγός, Msc Κοινωνικής Ψυχιατρικής & Παιδοψυχιατρικής, ψυχοθεραπεύτρια και συντονίστρια Ομάδων. Είναι ιδρυτικό μέλος του Πανελλήνιου Συλλόγου Μη Κατευθυντικής Παρεμβαίνουσας μεθόδου

ψυχοθεραπείας και εκπαίδευσης (NDI). Από το 2005 έως σήμερα είναι συνεργάτης της ΕΚΨ Π. Σακελλαρόπουλος (Υπεύθυνη Αγωγής Κοινότητας & Προγραμμάτων Ευαισθητοποίησης και Επιστημονικά υπεύθυνη του Προγράμματος "Ζώντας και Μαθαίνοντας Μαζί- Ευαισθητοποίηση, Πρόληψη Ψυχικών Διαταραχών και Ενδυνάμωση της Ψυχικής Ανθεκτικότητας στις Σχολικές Μονάδες" της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος. Έχει 25ετή εμπειρία στην εκπαίδευση και το συντονισμό ομάδων εκπαίδευσης επαγγελματιών, ψυχοεκπαίδευσης και συμβουλευτικής εφήβων και ενηλίκων. Έχει δημοσιεύσει άρθρα και μελέτες και έχει εισηγηθεί σε συνέδρια και πλήθος διαλέξεων, σεμιναρίων και ημερίδων γύρω από την ευαισθητοποίηση της κοινότητας και την πρωτοβάθμια πρόληψη για θέματα σχετικά με άτομα από διάφορες ευπαθείς ομάδες, την πρόληψη, θεραπεία και αποκατάσταση ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, και την ένταξη και την αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες κά.

Η Παναγιώτα Ιακωβάκη, ψυχολόγος με μεταπτυχιακή εκπαίδευση στη Διοίκηση Μονάδων Υγείας. Εργάζεται με παιδιά και εφήβους από το 2003. Από το 2008 έως σήμερα απασχολείται στην Εταιρεία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος και συγκεκριμένα στο Κέντρο Ημέρας για τη συνέχεια στη Φροντίδα (Follow up) ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα που διαβούν στην κοινότητα. Παράλληλα απασχολείται στην Υπηρεσία Εκπαίδευσης της ΕΚΨ Π. Σακελλαρόπουλος. Στο παρελθόν έχει εργαστεί στη Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Ν. Φωκίδας και στο Κέντρο Ημέρας για Παιδιά & Εφήβους με Ψυχικές Διαταραχές που διαβιούν στη κοινότητα του Ν. Φωκίδας. Έχει διατελέσει Επιστημονικά Υπεύθυνη του Ινστιτούτου Ψυχικής Υγείας Παιδιών & Εφήβων Ν. Φθιώτιδας και Φωκίδας.

13) 9/6/2021 - Ελισάβετ Γεωργίου, Εργασιακή Ψυχολόγος - Executive Coach - Ψυχοθεραπεύτρια - Ιδρύτρια του Be Yourself

Εξειδίκευση στη διαχείριση επαγγελματικών & προσωπικών κρίσεων και μεταβάσεων (απόλυση, πένθος, διαζύγιο, ασθένεια, burn out) καθώς και στην προώθηση της Ψυχικής Υγείας και του Ευ Ζην μέσω εταιρικών προγραμμάτων Ευεξίας και προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Εμπειρία 20+ ετών ως σύμβουλος επιχειρήσεων σε θέματα ανάπτυξης και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού και παράλληλη εμπειρία 10+ ετών ως ψυχοθεραπεύτρια. Το 2010 ίδρυσε και διευθύνει, το Κέντρο Be Yourself (www.be-yourself.gr) όπου παρέχει υπηρεσίες Συμβουλευτικής, Coaching, Mentoring, Εκπαίδευσης και Ψυχοθεραπείας, ατομικά ή ομαδικά, σε ιδιώτες, επιχειρήσεις, ΜΚΟ και άλλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Είναι κάτοχος Πτυχίου Ψυχολογίας (Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών), Μεταπτυχιακού Τίτλου Οργανωτικής & Οικονομικής Ψυχολογίας (Πάντειο Πανεπιστήμιο), Διπλώματος Personal & Executive Positivity Coaching (Positivity Coaching Academy). Έχει 4ετή ειδική εκπαίδευση στην ψυχοθεραπεία Gestalt (Gestalt Foundation) και πιστοποίηση Εκπαιδευτή Ενηλίκων (ΕΟΠΠΕΠ).

Εκπαίδευση σε εφαρμογές στο πεδίο και την Κοινότητα (60M136, 20 ECTS, 500 ώρες)

(Κωδικός μαθήματος: 60M136 – ECTS: 20)

Περίληψη μαθήματος:
Στόχος της «Εκπαίδευσης σε εφαρμογές στο πεδίο και στην κοινότητα» είναι να εξοικειώσει, να ευαισθητοποιήσει και να καταρτίσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές σε ποικιλία ενεργών παρεμβάσεων στην κοινότητα, που πραγματοποιούν έγκριτοι φορείς, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τη συνέργεια με τον εκάστοτε φορέα. Σχετικά, συνυπογράφεται σύμφωνο συνεργασίας του φορέα με τον μεταπτυχιακό φοιτητή. Η εκπαιδευτική διαδικασία και η εποπτεία των Εφαρμογών στο Πεδίο και στην Κοινότητα καθορίζονται με τη σύμφωνη γνώμη, του υπεύθυνου του ΠΜΣ για τις εφαρμογές στο πεδίο και στην κοινότητα, του επόπτη του φορέα και του ενδιαφερόμενου φοιτητή.

Υπεύθυνη Μαθήματος Μαρία Ντοροπούλου

Οι εφαρμογές στο πεδίο και στην κοινότητα:

a. Περιλαμβάνουν συνολικά 200 ώρες φυσικής παρουσίας στον φορέα ανά εξάμηνο και 300 ώρες εκπαίδευσης στο αντικείμενο του φορέα, μελέτης ειδικής για το αντικείμενο έργο του φορέα βιβλιογραφίας, εποπτείας από υπεύθυνο του φορέα, συγγραφή πεπραγμένων ή/και εργασίας με εξειδικευμένο για το φορέα θέμα.
b. Πραγματοποιούνται σε διαφορετικό φορέα ανά εξάμηνο αλλά δίνεται η δυνατότητα πραγματοποίησης και στον ίδιο φορέα κατόπιν αιτήματος προς τη Υπεύθυνη Πρακτικής με συγκεκριμένο σκεπτικό και όρους και τη συμφωνία της Συντονίστριας.
c. Δεν επιτρέπεται να πραγματοποιούνται σε φορέα στον οποίο εργάζεται ο μεταπτυχιακός φοιτητής, οιαδήποτε εξαίρεση πραγματοποιείται κατόπιν αιτήματος προς τη Συντονιστική Επιτροπή και αποφάσεώς της στην οποία διευκρινίζονται οι λόγοι και οι όροι της εξαίρεσης .
d. Απαιτούν εποπτεία από υπεύθυνο Ψυχολόγο.

e. Στο πλαίσιο του μαθήματος Εκπαίδευση σε Εφαρμογές στο Πεδίο και στην Κοινότητα, διοργανώνεται Κύκλος Διαλέξεων με Προσκεκλημένους ομιλητές.
Σκοπός του Κύκλου Διαλέξεων είναι οι μεταπτυχιακοί/κες φοιτητές/τριες του προγράμματος, να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη. Ιδιαίτερα ο Κύκλος Διαλέξεων στοχεύει στην ανάδειξη σύγχρονων επιστημονικών επιτευγμάτων στο

χώρο της Ψυχολογίας και τη διερεύνηση επίκαιρων ανοικτών θεμάτων που σχετίζονται με την ανάπτυξη και την αξιοποίησή της. Ο κύκλος διαλέξεων στοχεύει επίσης στην προώθηση της επικοινωνίας των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του προγράμματος με σύγχρονα επιστημονικά επιτεύγματα και επιστήμονες από το χώρο της Ψυχολογίας, προωθώντας, παράλληλα, την ακαδημαϊκή και επαγγελματική τους πρόοδο.
Οι διαλέξεις πραγματοποιούνται μια Παρασκευή, 18:00-20:00, μέσα στο Δεκέμβριο, Μάρτιο, Ιούνιο, Οκτώβριο, Δεκέμβριο και Φεβρουάριο, με έγκαιρη ενημέρωση των συμμετεχόντων. Η παρουσία των φοιτητών/τριών, είναι υποχρεωτική.

Συνεργαζόμενοι φορείς ενδεικτικά:

- Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων & Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας «Αθηνά Πολύβουλος»
- Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ)
- Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας (ΕΠΑΨΥ)
- Σύνδεσμος Κοινωνικής Ευθύνης για Παιδιά και Νέους (ΣΚΕΠ)
- Πρόγραμμα Ανάπτυξης Κοινωνικής Στήριξης και Ιατρικής Συνεργασίας (PRAKSIS)
- Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών (Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε.)
- Πράξη και Μάθηση
- Αλμανάπτυξη Κέντρο Ανάπτυξης Λόγου Μάθησης,
- Προνόηση
- Παιδολαλιά
- Κέντρο Δυσλεξίας Δυσαριθμησίας & Λογοθεραπείας, Δώρα Μαυρομμάτη
- Ινστιτούτου Ψυχικής Υγείας «Παναγιώτης Σακελλαρόπουλος» (Ι.Ψ.Υ.Π.Ε.)
- Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία ΙΑΣΙΣ
- Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας (ΚΜΟΠ,
- SciFY : Science For You
- Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (Ι.Ε.Λ.)
- Σχολή Αγρονόμων & Τοπογράφων Μηχανικών, ΕΜΠ, Εργαστήριο Χαρτογραφίας
- Γραφείο Ασφάλειας Πτήσεων και Εδάφους (ΓΑΠΕ), Πολεμική Αεροπορία
- Hellenic Institute of Transport - HIT, Centre for Research and Technology Hellas - CERTH)
- Be Visible Be YOU
- Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων «ARSIS»
- Gender – Alliance
- Psychology Santorini

- Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)

Επίσης, θα πραγματοποιηθούν εκπαιδευτικές επισκέψεις, όπου είναι δυνατόν, με όλους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές σε φορείς, όπως Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας (ΕΠΑΨΥ), Σύνδεσμο Κοινωνικής Ευθύνης για Παιδιά και Νέους (ΣΚΕΠ), Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ), Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, Διεύθυνση Υγειονομικού, Ελληνική Αστυνομία.

Ακόμα θα πραγματοποιηθούν εξ αποστάσεως ημερίδες παρουσίασης Φορέων. Ενδεικτικά αναφέρουμε, την Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας (ΕΠΑΨΥ), το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ), τον Οργανισμό Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ), το Σύνδεσμο Κοινωνικής Ευθύνης για Παιδιά και Νέους (ΣΚΕΠ).

Αξιολόγηση:

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές με την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής τους στο φορέα, υποβάλλουν στην Υπεύθυνη εφαρμογών στο πεδίο και στην κοινότητα:

1. Έκθεση πεπραγμένων.
2. Συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο αξιολόγησή τους από τον επόπτη του φορέα.
3. Συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της εκπαίδευσής τους στον φορέα.

Επίσης, υποβάλλουν στην υπεύθυνη Εκπαίδευσης σε Εφαρμογές στο Πεδίο και στην Κοινότητα εκ μέρους του Πανεπιστημίου μηνιαία αναφορά για τον τύπο και το περιεχόμενο της απασχόλησης στον φορέα.

Η βαθμολόγηση των φοιτητών είναι μεικτή από το φορέα της Εκπαίδευσης και από την υπεύθυνη της Εκπαίδευσης σε Εφαρμογές στο Πεδίο και στην Κοινότητα για τη συνολική επίδοση των φοιτητών στο φορέα, για την ποιότητα των λοιπών δράσεων, στις οποίες συμμετείχαν, και για τα παραδοτέα, τα οποία υπέβαλαν μετά το πέρας της πρακτικής τους άσκησης.

Γ’ Εξάμηνο (Χειμερινό)

Εκπαίδευση σε Εφαρμογές στο Πεδίο και στην Κοινότητα ΙΙ

(60Μ140, 10 ECTS, 500 ώρες)

Υπεύθυνη: Μαρία Ντοροπούλου
Περιγραφή του μαθήματος:
Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές συνεχίζουν την εκπαίδευσή τους σε εφαρμογές στο πεδίο και στην κοινότητα.

Ισχύει το ίδιο πλαίσιο, που περιγράφηκε στην ενότητα *Εκπαίδευση σε Εφαρμογές στο Πεδίο και στην Κοινότητα Ι.*

Διπλωματική Εργασία

Ολοκλήρωση Έρευνας/ Συγγραφή/ Υποστήριξη Διπλωματικής Εργασίας

(60M141, 15ECTS)

Υπεύθυνοι Επόπτες: Αναστάσιος Σταλίκας, Βασιλική Γιωτσίδη, Ιωάννης Κατερέλος

Συνεπόπτες - Μέλη των τριμελών επιτροπών

Θεοδοσάκης, Δημήτριος

Καρακασίδου, Ειρήνη Μπράιλας,
Αλέξης

Παρπούλα, Χριστίνα

Πεζηρκιανίδης, Χρήστος

Μέλη του Εργαστηρίου Θετικής Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου

Ορισμός Τριμελούς: κατόπιν απόφασης της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ
Ορισμός ημερομηνίας υποστήριξης: κατόπιν απόφασης της Τριμελούς Επιτροπής και της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ